

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

فہرست نسخہ ہا می خطی فارسی

(۱۷۰۶)

فہرست نسخہ ہا می خطی فارسی در کتابخانہ سلیمانہ

(اسکاتھول - تورکھہ)

بر اثر فتاح ابن شہرستان سے چھاپی کتابخانہ سلیمانہ
مکتبہ خانہ عربیہ و ترکیہ و فارسیہ ابن علیہ سلیمانہ
اساتذہ کرام علیہ الرحمہ
۱۳۱۲ھ بمطابق ۱۹۰۲ء

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران
۱۳۹۳ / ۲۰۲۴

بد کوشش

محمود عبدالقی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست نسخه‌های خطی فارسی در کتابخانه سلیمانیه (استانبول، ترکیه)

نویسنده:

محمد عبدلی

ناشر چاپی:

مجمع الذخائر الاسلامیه

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست	۵
فهرست نسخه های خطی فارسی در کتابخانه سلیمانیه (استانبول، ترکیه)	۸
مشخصات کتاب	۸
اشاره	۸
فهرست مطالب	۱۵
پیشگفتار	۱۶
اشاره	۱۷
نگاهی به دیرینه و فعالیت کتابخانه ی سلیمانیه:	۱۸
وضعیت نسخ فارسی موجود در مجموعه ی سلیمانیه:	۱۹
نسخه های خطی فارسی چگونه به مجموعه ی سلیمانیه راه یافته اند؟	۱۹
دسترسی به نسخه های خطی کتابخانه سلیمانیه:	۲۱
روش تدوین فهرست حاضر:	۲۲
کتابشناسی فهرست های آثار خطی فارسی در ترکیه:	۲۳
اشاره	۲۳
الف) کتاب ها:	۲۳
ب) مقاله ها	۲۵
ج) فهرست های لاتین و ترکی:	۲۷
فهرست نسخه ها	۳۰
۱] اسناد حلیه رسول الله علیه الصلاه والسلام/تاریخ/فارسی	۳۰
۲] الاشعار المتنوعه: ابیات عربیه و فارسیه/شعر و ادبیات/عربی و فارسی	۳۰
۳] بوستان: بُستان/شعر و ادبیات/فارسی شماره: ۸۵۳	۳۰
۴] بیان بعض الثوابت در معرفه اسطرلاب/نجوم و اسطرلاب/فارسی	۳۱
۵] پندنامه، منظومه پند عطار	۳۲
۶] التحفه السنیه إلی حضره الحسینیة/تاریخ/فارسی و ترکی	۳۲

- ٣٤ [٧] تحفه الشاهدى/شعر و ادبيات/فارسی و عربى
- ٣٤ [٨] ترجمه صد كلمه امام على بن ابى طالب رباعيات على (١٠٠) كلمه من كلام الامام على رضى الله عنه
- ٣٤ [٩] جداول أسماء الكواكب/نجوم و اسطرلاب/عربى و فارسى
- ٣٦ [١٠] الجداول المختلفه من الهيئه/نجوم و اسطرلاب/عربى و فارسى
- ٣٦ [١١] ديوان جامى
- ٣٧ [١٢] ديوان حافظ
- ٣٨ [١٣] ديوان حافظ /شعر و ادبيات/فارسی
- ٣٨ [١٤] رساله السائر الحائر إلى السائر الواحد الماجد ترجمه رساله الهائم الخائف من لومه اللائم
- ٣٩ [١٥] رساله التكتة الغراء فى التوحيد/اعتقادات/فارسی
- ٤٠ [١٦] رساله خصلت نكوهيده/عرفان و تصوف/فارسی
- ٤٠ [١٧] رساله در إسناد حليه رسول الله شريفه/تاريخ/فارسی
- ٤٠ [١٨] رساله فى بيان الأقطاب
- ٤٢ [١٩] رساله فى تأويلات الأحاديث المشكله/حديث/عربى و فارسى
- ٤٢ [٢٠] رساله فى تعريف الكلمه الأعجميه و تفصيل أقسامه
- ٤٢ [٢١] سنبدا نامه
- ٤٤ [٢٢] شرح بحر الغرائب لغه حليمى (ج: ١)
- ٤٤ [٢٣] شرح تسهيل الزيج لألوف بيك محمد بن شاه زح/رمل و اسطرلاب/فارسی
- ٤٦ [٢٤] تبيان نافع در ترجمه برهان قاطع
- ٤٦ [٢٥] أنوال الفضلاء لسان العجم: المعروف بفرهنگ شعورى (ج: ١)
- ٤٦ [٢٦] أنوال الفضلاء لسان العجم: المعروف بفرهنگ شعورى (ج: ٢)/لغت نامه ها/فارسی و تركى
- ٤٨ [٢٧] فتوحات الألهى/عرفان و تصوف/فارسی
- ٤٨ [٢٨] الفوائد الخواجه/رمل و اسطرلاب/فارسی و تركى
- ٤٨ [٢٩] قانون الأدب فى ضبط كلمات العرب/دستور زبان/عربى و فارسى
- ٥٠ [٣٠] كشكول/شعر و ادبيات/فارسی
- ٥٠ [٣١] گلستان /شعر و ادبيات/فارسی
- ٥٢ [٣٢] گلستان /شعر و ادبيات/فارسی

- ۵۲ [۳۳] لغت عبد الکریم/لغت نامه ها/فارسی و ترکی
- ۵۳ [۳۴] لغت نعمه الله
- ۵۴ [۳۵] لغت/لغت نامه ها/ترکی، عربی، فارسی
- ۵۴ [۳۶] اللوامع ، شرح القصیده المیمیة الخمریه لابن الفارض/شعر و ادبیات/فارسی و عربی
- ۵۶ [۳۷] مرقات اللغه مرقات اللغات/ لغت نامه ها/فارسی، عربی و ترکی
- ۵۶ [۳۸] مصادر مترجمه ترجمه مصادر عربیه/ لغت نامه ها/عربی و فارسی شماره: ۱۰۰۲
- ۵۸ [۳۹] مفاتیح الدرایه فی قواعد اللغه الفارسیه/دستور زبان/فارسی و عربی
- ۵۹ [۴۰] منطق الطیر /شعر و ادبیات/فارسی
- ۶۰ [۴۱] وصیتنامه/مواعظ /ترکی و فارسی
- ۶۱ منابع و مأخذ:
- ۶۳ نمایه کتاب ها و پدیدآورندگان
- ۶۶ پدیدآورندگان:
- ۶۸ درباره مرکز

فهرست نسخه های خطی فارسی در کتابخانه سلیمانیه (استانبول، ترکیه)

مشخصات کتاب

سرشناسه: کتابخانه سلیمانیه (استانبول، ترکیه)

عنوان و نام پدیدآور: فهرست نسخه های خطی فارسی در کتابخانه سلیمانیه / به کوشش محمد عبدلی.

مشخصات نشر: قم: مجمع ذخایر اسلامی، ۲۰۱۳ م. ۱۳۹۲

مشخصات ظاهری: ۶۴ ص.

فروست: معرفی میراث مخطوط ؛ .

شابک: ۰-۴۹۵-۹۸۸-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: برگرفته از فهرست سه جلدی کتابخانه سلیمانیه تالیف المخطوطات العربیه والترکیه و الفارسیه فی المکتب السلیمانیه اعداد محمد السیدالرغیم به زبان عربی.

موضوع: کتابخانه سلیمانیه (استانبول، ترکیه) -- فهرست ها

موضوع: نسخه های خطی فارسی -- ترکیه -- استانبول -- فهرست ها

شناسه افزوده: عبدلی، محمد، گردآورنده

رده بندی کنگره: Z ۶۶۲۱ / س ۸۴ ف ۷۸ ۱۳۹۲ /

رده بندی دیویی: ۰۱۱/۳۱

شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۹۹۴۵۵

ص: ۱

اشاره

فهرست نسخه های خطی فارسی در کتابخانه سلیمانیه

به کوشش محمد عبدلی

ص: ۲

کلیه حقوق این اثر تحت قانون کپی رایت بوده و ترجمه یا چاپ تمام یا بخشی از مطالب آن و نیز درج تمام یا بخشی از آنها در ضمن بانکهای اطلاعاتی و تهیه برنامه های رایانه ای یا استفاده مطالب و تصاویر در اینترنت و دیگر ابزار و ادوات، به هر نحوی، بدون اجازه قبلی ناشر بصورت کتبی، ممنوع می باشد.

MAJMA AL-DAKAAIR AL-ISLAMYYAH ۲۰۱۴

All rights reserved, No part of this book may be reproduced or translated in any form, by print, internet, photo print, microfilm, CDs or any other means without written permission from the publisher

معرفی میراث مخطوط ۲۰۴

مجمع ذخائر اسلامی - قم، ایران

فهرست نسخه های خطی فارسی

در کتابخانه سلیمانیّه

به کوشش: محمد عبدلی

چاپ: ظهور / صحافی: نفیس

نشر: مجمع ذخائر اسلامی - قم

تایپ: سهیلا عبدلی / گرافیک: روح الله فرهنگ

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۳ ش (۲۰۱۴ م)

شمارگان: محدود

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۸۸-۴۹۵-۰

ارتباط با ناشر

قم: خیابان طالقانی (آذر) - کوی ۲۳ - پلاک ۱ - مجمع ذخائر اسلامی

تلفن: ۰۲۵۳۷۴۰۳۲۵۳۷۷۱۳۷۷۹۸ + دورنگار: ۰۲۵۳۹۸۰۲۵۳۷۷۰۱۱۱۹۷۷ +

همراه : ۰۹۱۲۲۵۲۴۳۳۵

نشانی پایگاههای اینترنتی:

www.mzi.ir

www.zakhair.net

info@mzi.ir

info@zakhair.net

قیمت رنگی: ۳۰۰۰۰ تک رنگ: ۱۰۰۰۰ تومان

ص: ۵

«خدايش بيامرزاڊ كه هر كس از آنجا كى هست يك گام فراتر آيد»

محمد بن منور؛ اسرار التوحيد، ص ۲۱۶

ص: ۶

فهرست مطالب

پیشگفتار ۱

نگاهی به دیرینه و فعالیت کتابخانه ی سلیمانیه: ۲

وضعیت نسخ فارسی موجود در مجموعه ی سلیمانیه: ۳

نسخه های خطی فارسی چگونه به مجموعه ی سلیمانیه راه یافته اند؟ ۳

دسترسی به نسخه های خطی کتابخانه سلیمانیه: ۵

روش تدوین فهرست حاضر: ۶

کتابشناسی فهرست های آثار خطی فارسی در ترکیه: ۷

الف) کتاب ها: ۷

ب) مقاله ها ۹

ج) فهرست های لاتین و ترکی: ۱۱

فهرست نسخه ها ۱۳

نمایه کتاب ها و پدیدآوردگان ۳۱

پدیدآوردگان: ۳۳

ص: ۷

یکی از حوزه‌های مهم پژوهش در میراث مکتوب ایران زمین، کشف و شناسایی نسخه‌های خطی فارسی است که در کتابخانه‌ها و مراکز علمی جهان نگه‌داری می‌شود. پراکندگی این گنجینه‌ی عظیم در کشورهای مختلف در راستای گسترش دامنه‌ی تحقیقات ایران‌شناسی در میان ملل مختلف، بسیار مؤثر می‌نماید. گرچه خوشبختانه در دو دهه‌ی اخیر، تلاش‌های درخور ستایشی در جهت نمایاندن و معرفی نسخه‌های خطی ایران و جهان انجام شده است؛ با این حال، هنوز برخی از میراث خطی ناشناخته مانده‌اند. از جمله کشورهایی که هزاران نسخه‌ی نفیس مربوط به حوزه تاریخ، ادبیات و فرهنگ ایران را در خود جای داده، کشور ترکیه است؛ به عبارت دیگر، می‌توان خلافت عثمانی و بعدها ترکیه را نخستین اولین پناهگاه نسخه‌های خطی مهاجر از ایران و دیگر کشورهای در معرض خطر و بلایای طبیعی و غیرطبیعی منطقه‌ی خاورمیانه در طول تاریخ به شمار آورد. در همین راستا، کتابخانه سلیمانیه، یکی از مهم‌ترین گنجینه‌های خطی می‌باشد که در شهر استانبول واقع شده است و آثار خطی نفیس و حتی منحصر به فرد در آن یافت می‌شود. بدون تردید، شناسایی و فهرست نویسی این آثار، به عنوان مرحله‌ی نخست تصحیح و انتشار آن‌ها به شمار می‌رود.

از همین روی، نگارنده، آثار فارسی موجود در کتابخانه‌ی سلیمانیه را فهرست نموده و امیدوار است که با تلاش مؤسسات و مراکز پژوهشی حوزه میراث خطی در ایران و تدوین

اشاره

ص: ۱

فهرست مشترک نسخه های خطی فارسی موجود در کتابخانه های ترکیه، بتوان سایر آثار ناموران ایرانی را که غریبانه در کنج کتابخانه ها افتاده اند، بازشناسی کرد.

نگاهی به دیرینه و فعالیت کتابخانه ی سلیمانیه:

کتابخانه سلیمانیه، یکی از مهم ترین کتابخانه های ترکیه و جهان اسلام است که در شهر استانبول قرار دارد و در آن کتاب های خطی با ارزشی گردآوری شده است. این کتابخانه بخشی از «مجموعه سلیمانیه» است که ساختن آن در ۹۵۶ق/۱۵۴۹م آغاز و در ۹۶۴ق/۱۵۵۶م به پایان رسید. در این مجموعه علاوه بر ساختمان کتابخانه، بناهای دیگر، از جمله مدرسه های ابتدایی و متوسطه، وجود داشته است. کتابخانه سلیمانیه از ۱۳۳۶ق/۱۹۱۸م به صورت امروزی شروع به کار کرد. پس از بسته شدن خانقاه ها و زاویه ها در ترکیه، کتاب های خطی موجود در آن اماکن و همچنین کتاب های خطی مساجد و کتابخانه های کوچک به کتابخانه سلیمانیه انتقال داده شد. علاوه بر آن ها، کتاب های خطی موجود در شهرها و روستاهای منطقه ی آناتولی نیز، به تدریج به این مرکز آورده شد. مجموعه های اهدایی به این کتابخانه غنای آن را بیشتر کرد. در حال حاضر، بیش از صد مجموعه و صد هزار جلد کتاب در کتابخانه سلیمانیه نگه داری می شود، شمار کتاب های خطی ترکی، عربی، و فارسی آن به ۶۵۰۰۰ جلد و تعداد کتاب های چاپی به ۳۵۰۰۰ جلد می رسد.^(۱) که برای تمامی این آثار فهرست های منظمی تدوین شده است.^(۲) گذشته از این ها، در کتابخانه ی مذکور، مجموعه رسائل و دست نویس های ارزشمندی منحصر به فردی

ص:۲

۱- (۱). کاتبی، «کتابخانه سلیمانیه»، در: دائرة المعارف کتابداری و اطلاع رسانی، نسخه ی الکترونیکی، آدرس پایگاه:

<http://portal.nlai.ir/daka/Wiki/۲۰Pages.aspx> کتابخانه ۲۰٪ سلیمانیه.

۲- (۲). از جمله این فهرست ها، می توان به فهرست مجموعه های ایاصوفیه، محمد فاتح، جارالله افندی، داماد ابراهیم، اسعد افندی، وهبی بغدادی، حاج محمود، حمیدیه، قلیچ علی، لاله لی، رئیس الکتتاب، ینی جامع، شهید علی و سلیمانیه اشاره کرد که در عهد سلطان عبدالحمید دوم به طور فهرست نامگو تدوین یافته اند. کتابشناسی دست کم ۴۰ مجلد از این فهرست ها را در جستار زیر دنبال کنید: حسن. عزه. «المکتبه السلیمانیه فی استانبول اعظم مجمع لمخطوطات التراث العربی الثقافی»، مجله مجمع اللغة العربیه بدمشق: مجلد ۸۳، جزء ۲، صص ۴۱۷-۴۲۲.

موجود است، که تک نسخه ی آن ها در همین کتابخانه یافت می شود از جمله این آثار، می توان مجموعه اشعار فارسی امام فخرالدین محمد بن عمر رازی (د. ۶۰۶ق) را نام برد.

پنج کتابخانه نیز زیر نظر کتابخانه سلیمانیه فعالیت دارند که عبارتند از: کتابخانه عاطف افندی در محله وفا؛ کتابخانه سلیم آغا در اشدکدار؛ کتابخانه کوپریلی در محله دیوان یولی؛ کتابخانه نور عثمانیه در صحن مسجد نور عثمانیه و کتابخانه راغب پاشا در محله لاله لی.

وضعیت نسخ فارسی موجود در مجموعه ی سلیمانیه:

آقای معمر اولکر، رئیس پیشین کتابخانه سلیمانیه، بر اساس آمار سال ۱۹۹۲ اظهار نمود که تعداد ۶۲۶۷ نسخه فارسی در این کتابخانه وجود داشته است. (۱) گزارش دیگری هم حاکی از آن است که کتابخانه ی سلیمانیه با مجموعه هایش در سال ۲۰۰۱م، دارای ۶۷۳۵۹ نسخه خطی بوده است که در این میان سهم آثار فارسی ۳۶۸۰ نسخه می باشد. (۲)

به هر روی، آمار دقیق و قطعی در زمینه تعداد نسخ خطی فارسی موجود در کتابخانه های ترکیه در دست نیست. آمار ارائه شده بیشتر در قالب برآوردهای کلی و درصدی از کل نسخه های خطی ارائه می شود که این مسئله ناشی از پایان نیافتن فهرست نویسی کل نسخه های خطی موجود در این کشور می باشد. (۳)

نسخه های خطی فارسی چگونه به مجموعه ی سلیمانیه راه یافته اند؟

سخن گفتن در چگونگی گردآمدن دست نوشت های فارسی در کتابخانه های ترکیه، مطلبی دراز دامن است و پژوهش های گسترده ای را مبتنی بر اسناد و مدارک می طلبد. ولی به اجمال

ص: ۳

۱- (۱). رایزنی فرهنگی ایران در آنکارا. «کتابخانه های ترکیه در آینه آمار»، پیام کتابخانه: ش ۱۴ و ۱۵، پاییز و زمستان ۱۳۷۳ش، صص ۱۴۱-۱۴۲.

۲- (۲). یلدریم، ممدوح. «مکتبه السلیمانیه: خزینه تراث الأمم»، مجله الحراء: ش ۲۵، آگوست ۲۰۱۱م، ص ۶۲ و نیز: السید الدغیم، محمود. «المکتبه السلیمانیه و مجموعتها فی استنبول»، صحیفه الحیاه: ۱۱/۹/۱۴۳۱ق و نیز «کتابخانه سلیمانیه و آثار خطی فارسی در ترکیه»، گفت و گو با معمر اولکر رئیس کتابخانه سلیمانیه، مجله آشنا: سال اول، ش ۴، زمستان ۱۳۷۴ش، ص ۳۹.

۳- (۳). افصلی، مهدی. «تحلیلی بر آمار نسخ خطی فارسی موجود در کتابخانه های ترکیه»، آینه میراث: ش ۴۲، پاییز ۱۳۸۷ش، ص ۸۳.

می توان در این زمینه، علل و عوامل مختلفی را ذکر نمود. از آن جمله، برخی از نسخه های آثاری هستند که به جهت نفوذ و گسترش زبان و ادب فارسی و ورود آن به دربار و دیوان سلاطین ترک تدوین شده اند. و برخی از آن ها، حاصل رشحات قلمی نویسندگان، ادیبان، شاعران و حتی سلاطین و شاهزادگان ترک هستند که به فارسی می نوشتند و شعر فارسی می سرودند. (۱)

برخی از این نسخه ها هم که به دلایل متعدد از ایران خارج شده اند یا از سوی پادشاهان ایران به سلاطین ترک اهدا شده اند. به عنوان نمونه، زمانی که سلطان سلیمان قانونی از احداث مسجد سلیمانیه فراغت یافت، شاه طهماسب ضمن ارسال هدایای مختلف، سه نسخه ی نفیس قرآن نیز برای او فرستاد. (۲) همچنین به گزارش بارتولد (۳)، تعداد زیادی از مخطوطات کتابخانه بارگاه شیخ صفی الدین اردبیلی (شامل ۹۷۲ جلد، ۳۰ جزوه و ۲۴ مرقع) پس از تصرف اردبیل به دست پاسکیویچ (در سال ۱۸۸۲م) و متعاقب عقد قرارداد ترکمن چای به عنوان غنیمت جنگی به پترزبورگ (لنینگراد) برده شدند. (۴) افزون بر موارد پیشین، شماری از نسخه های خطی به سبب مهاجرت علما و دانشمندان ایرانی به ترکیه ترکان راه یافته است. از این جمله اند آثاری که پدر صدر الدین قونیوی یا سلطان العلماء به هنگام مهاجرت از ایران با خود همراه داشتند. (۵)

ص: ۴

۱- (۱). برای آگاهی نمونه هایی از آثاری را که در اثر گسترش و نفوذ زبان فارسی در حوزه امپراتوری عثمانی، پدید آمده اند، ر.ک: نخجوانی، حسین. «نفوذ زبان و ادبیات فارسی در ترکیه دوره آل عثمان ۱-۲»، نشریه ی دانشکده ادبیات و علوم انسانی تبریز: ش ۶۰، بهار ۱۳۴۱ش، صص ۴۲-۵۴ و ش ۶۱، تابستان ۱۳۴۱ش، صص ۱۷۶-۱۹۱.

۲- (۲). دلبری پور، اصغر. «نسخه های خطی در کتابخانه های ترکیه»، چشم انداز ارتباطات فرهنگی: ش ۱۶، خرداد ۱۳۸۴ش، ص ۴۶.

۳- (۳). Vasily Vladimirovich Bartold

۴- (۴). بارتولد، تذکره جغرافیای تاریخی ایران، ترجمه: حمزه سردادور، ص ۲۶۹. فهرستی از این کتاب ها را عثمان غازی اوزگودنلی در مقاله ای در مجله ی تحقیقات ترک شناسی دانشگاه مرمره: ش ۱۰، ۲۰۰۱م، صص ۴۳-۵۶ به دست داده است.

۵- (۵). برای آگاهی از مهاجرت شعرا و ادبای ایرانی به ترکیه و نیز فراهم آوری مجموعه های فاسی بنگرید به: گ. اوزگودنلی، عثمان. «دست نوشته های موجود در کتابخانه های استانبول»، ترجمه: سحر شکوری، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا: ش ۱۴۳، فروردین ۱۳۸۹ش، صص ۷۷-۸۰.

و بالاخره تعدادی دیگر از نسخه های خطی فارسی به سبب بی توجهی متولیان وقت کتابخانه های ایران از کشور خارج شدند. بهرامی در کتاب خاطرات خود، حادثه ی بسیار اسفناکی را نقل گزارش نموده که از بی توجهی به نسخه های خطی در دوره ی قاجار حکایت می کند. در دوره ی مظفرالدین شاه، ریاست کتابخانه ی سلطنتی را لسان السلطنه بر عهده داشت که همراه با مظفرالدین شاه از تبریز آمده بود. همو بود که نسخه های خطی کتابخانه را بتدریج به دلایان یهودی می فروخت. بهرامی در این کتاب به داستان فروش «خمس نظامی» اشاره می کند که این کتاب بسیار نفیس ۴۵ ورق مصور داشت. ضمن دستگیری لسان السلطنه، سه صندوق پر از کتاب از منزل وی به دست آمد که در میانشان یک نسخه ی بسیار نفیس و مینیاتوردار شاهنامه نیز وجود داشت. (۱)

دسترسی به نسخه های خطی کتابخانه سلیمانیه:

در راستای پروژه انتقال تصاویر دیجیتالی نسخ خطی موجود در کتابخانه های عمومی وابسته به وزارت فرهنگ و توریسم ترکیه تا پایان سال ۲۰۰۶م، نزدیک ۵۰۴۳۰۰ تصویر دیجیتالی مربوط به حدود ۵۲۰۰۰ کتاب و رساله تهیه شده و بر روی پایگاه

[/https://www.yazmalar.gov.tr](https://www.yazmalar.gov.tr)

قابل دسترسی است؛ (۲) باز یابی اطلاعات از طریق اینترنت و به صورت پیوسته امکان پذیر است. هر چند شرط اولیه جستجوی اطلاعات در این پایگاه، آشنایی با زبان ترکی می باشد اما اعضای کتابخانه و پژوهشگران عضو سیستم می توانند در صورت نیاز از طریق پست الکترونیکی suleymanIye@kultu صفحات مورد نیاز خود را درخواست و دریافت

ص: ۵

۱- (۱). بهرامی، خاطرات عبدالله بهرامی از آخر سلطنت ناصرالدین شاه تا اول کودتا، ص ۲۶۹. در همین زمینه به تازگی کتاب ارزشمندی زیر نام: اسنادی از تاراج کتابخانه سلطنتی، نوشته ی: فاطمه قاضیها توسط انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران منتشر شده که حادثه ی تاراج و غارت فرهنگی کتابخانه ی سلطنتی توسط لسان السلطنه را بر پایه ی اسناد مربوطه گزارش نموده است.

۲- (۲). پیش تر باید اذعان نمود کشور ترکیه با وجود دارا بودن عظیم ترین گنجینه ی خطی جهان، متأسفانه تاکنون در حوزه ارائه ی نسخه های خطی بر روی وب، تلاش قابل توجهی انجام نداده است. و به نظر می رسد با توجه به حجم گسترده ی نسخه های خطی در این کشور، ترکیه در این زمینه راهی دراز در پیش داشته باشد.

نماینده. از میان آثار ذکر شده متن کامل ۶۵۳۳ کتاب و رساله خطی فارسی قابل دسترسی است. (۱)

روش تدوین فهرست حاضر:

این فهرست بر پایه ی کتاب « فهرسُ المخطوطات العربیه و التریکیه و الفارسیه فی المکتبه السلیمانیه » تنظیم شده است. کتاب مذکور، به کوشش محمود السید الدغیم در سه مجلد، تمامی آثار خطی کتابخانه ی سلیمانیه را به شیوه ای ممتاز ارائه کرده است. در بهار سال ۱۳۹۱ش که دوره ای از این فهرست از سوی استاد عبدالرحمن یعقوبی، مدیریت انتشارات احسان، به اینجانب اهداء شد با ملاحظه و بررسی اولیه آن، روشن گردید که نفایس خطی فارسی بیشماری در این کتابخانه نگه داری می شوند و لذا، بر آن شدم تا فهرست رسایل فارسی آن را استخراج نمایم، گرچه، مؤلف در پایان کتاب، بخشی از فهرست های تفصیلی را به فهرست نسخه های فارسی اختصاص داده است، اما با توجُّق و بررسی صفحات معلوم شد که برخی از آثار خطی فارسی با نام ترکی یا عربی ضبط شده اند و بدین ترتیب کلّ رسایل خطی فارسی در این کتابخانه، ۴۱ نسخه می باشد. مبنا ی فهرست حاضر در ارائه ی مطالب، چنین است که ابتدا مشخصات کتابشناسی از جمله شماره نسخه، کد دستیابی دیجیتال، نام کتاب، نام مؤلف، زمان تألیف و تاریخ کتابت و کاتب، و سپس مشخصات نسخه شناسی هر اثر اعم از تعداد صفحات، ابعاد، نوع خط، آرایش ظاهری نسخه، آغاز و انجام، آن ذکر می شود.

در بخش پیوست، برگ های آغاز و انجام برخی از نسخه ها ضمیمه شده است؛ پژوهشگران محترم برای مشاهده ی صفحات بیشتر نسخه ها می توانند از فایل های داخل سی دی که به همراه کتاب ارایه می شود استفاده نمایند.

ص: ۶

۱- (۱). علاوه بر این ها مراجعه ی حضوری به کتابخانه از طریق آدرس پستی زیر امکان پذیر است: جمهوری ترکیه، فاتح استانبول، کوچه عائشه قادن، شماره ی ۳۵، وزاره القفافه و السیاحه، صندوق پستی: ۳۴۱۱۶- تلفن: ۰۰۹۰۲۱۲۵۲۰۶۴۶۰- فکس: ۰۰۹۰۲۱۲۵۱۱۲۲۱۰

در پایان، جهت سهولت در بازیابی اطلاعات، عناوین نسخه ها و پدیدآورندگان به همراه کُمد بازیابی به ترتیب الفبایی آمده است.

کتابشناسی فهرست های آثار خطی فارسی در ترکیه:

اشاره

تاکنون، فهرست های ارزشمندی از نسخه های خطی فارسی موجود در کتابخانه های ترکیه توسط فهرست نگاران ایران و ترکیه تنظیم و منتشر شده است؛ در ایران برای نخستین بار، در سال ۱۳۱۴ خورشیدی، پیشنهاد دانشمند فقید استاد سعید نفیسی مبنی بر تهیه فهرست کتب خطی ترکیه، مصر، روسیه و هندوستان مطرح گردید (۱)؛ از آن پس، فهرست های قابل توجهی از میراث خطی ایران در کتابخانه های جهان، به ویژه کتابخانه های ترکیه تنظیم شد. آنچه در ادامه خواهد آمد، کتابشناسی اجمالی فهرست نسخ خطی فارسی در کتابخانه ترکیه می باشد که در سه بخش کتاب ها، مقاله ها و فهرست های خارجی تنظیم یافته است.

الف) کتاب ها:

(۱) احسان اوغلی، اکمل الدین و رمضان ششن و جمیل آپیکار و جواد ایزگی. فهرس مخطوطات الطب الاسلامی باللغات العربیه و التریکه و الفارسیه فی مکتبات ترکیا، الفنون و الثقافه الاسلامیه؛ مرکز الأبحاث للتاریخ، ۱۹۸۴م، ۵۲۵ص.

(۲) ادهم، فهمی. نسخه های خطی فارسی کتابخانه توپقاپی سرای (شامل ۹۴۰ اثر)، استانبول: ۱۹۱۶م.

(۳) آتش، احمد. فهرست آثار منظوم فارسی در کتابخانه های استانبول، (جلد اول: شامل ۸۰۳ اثر)، استانبول: ۱۹۸۶م.

ص: ۷

۱- (۱). متن سند این درخواست در ۱۶ صفحه زیر نام «پیشنهاد سعیدنفیسی مبنی بر تهیه فهرست کتب خطی فارسی موجود در کتابخانه های ترکیه، مصر، روسیه و هندوستان و گزارش سفارت ایران در دهلی در این زمینه»، در سازمان اسناد و کتابخانه ملی به شماره ی بازیابی: ۱۸۴۱۰/۲۹۷ نگه داری می شود.

۴) آق سو، حسام الدین و توفیق سبحانی. فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه دانشگاه استانبول (شامل ۱۶۱۵ اثر)، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۴ش، ۷۵۴صفحه.

۵) تاور، فلیکس. فهرست نسخه های خطی فارسی تاریخی در کتابخانه های استانبول (شامل ۵۵۵ اثر موجود در کتابخانه های سلیمانیه، کوپرلی، نور عثمانیه، موزه توپقاپی سرای)، پراگ: ۱۹۳۱م.

۶) حسینی، سید محمدتقی. فهرست دستنویس های فارسی کتابخانه ایاصوفیا (استانبول)، تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۱ش، ۸۲۱ص.

۷) ----- فهرست نسخه های خطی پرفسور علی نیهاد ترلان در کتابخانه سلیمانیه (استانبول- ترکیه)، قم: مجمع ذخایر اسلامی، ۱۳۹۰ش، ۱۴۳ص.

۸) ----- فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه حسن پاشا در شهر چروم ترکیه، قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۹۰ش، ۹۶ص.

۹) ----- و مروارید رفوگران. فهرست نسخ خطی فارسی کتابخانه کوپرلی و پاره ای از نسخ خطی عربی (استانبول- ترکیه)، قم: مجمع ذخایر اسلامی، ۱۳۸۹ش، ۱۳۶ص.

۱۰) دلبری پور، اصغر. فهرست نسخه های خطی آثار حکیم عطار نیشابوری در کتابخانه های ترکیه، آنکارا: رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۳ش.

۱۱) ----- فهرست نسخه های خطی آثار حکیم نظامی گنجوی در کتابخانه های ترکیه، آنکارا: رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۰ش.

۱۲) ----- فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه ملی ترکیه (شامل ۱۲۹۱ اثر)، ترکیه: رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (آنکارا)، ۱۳۸۳ش.

۱۳) ----- فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه های قونیه (دو مجلد: شامل ۱۳۵۰ اثر)، ترکیه: رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (آنکارا)، ۱۳۸۳ش.

۱۴) سبحانی، توفیق. فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه بروسه، رشت: دانشگاه گیلان، ۱۳۶۸ش، ۴۲۶ص.

۱۵) ----- فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه مغنيسا (شامل ۲۴۱ اثر و ۱۰۵ مجموعه رسائل، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۶ش، ۵۱۲صفحه.

۱۶) ----- فهرست نسخه های خطی فارسی کتابخانه های ترکیه (شامل آثار موجود در ۲۲ کتابخانه)، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۳ش، ۶۴۸صفحه.

۱۷) عمادی حائری، سیدمحمد. از نسخه های استانبول: دستنویس هایی در فلسفه، کلام، عرفان، تهران: مرکز پژوهشی میراث مکتوب، ۱۳۹۱ش، ۱۶۱ص.

همچنین بخشی از دست نوشت های فارسی ترکیه در فهرست نسخه های خطی فارسی توسط احمد منزوی و فهرست میکروفیلم های کتابخانه ی مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران، به وسیله ی استاد فقید محمدتقی دانش پژوه معرفی شده اند.

ب) مقاله ها

۱۸) آتش، صبری. «آرشیو عثمانی منبعی برای پژوهش درباره عصر قاجاریه»، ترجمه: نسرین پاپایی، پیام بهارستان: شماره ۵۱، شهریور ۱۳۸۴ش، صص ۸۸-۹۴.

۱۹) آغ بلوت، مصطفی و دوگان آتلیگان. «کتابخانه و کتابداری در ترکیه»، مترجم: عبدالله نجفی، فصلنامه کتاب: شماره ۳ و ۴، پاییز و زمستان ۱۳۷۴ش، صص ۱۱۶-۱۲۵.

۲۰) افضللی، مهدی. «تحلیلی بر آمار نسخ خطی فارسی موجود در کتابخانه های ترکیه»، آینه میراث: شماره ۴۲، پاییز ۱۳۸۷ش، صص ۷۴-۹۹.

۲۱) اوداباش، ز. یونجا و حسین اوداباش و جوشگون پولات. «نسخ خطی عثمانی و پروژه های رقومی سازی کتب خطی در ترکیه»، مترجم: رضا خانی پور، کتاب ماه کلیات: شماره ۱۵۶، آذر ۱۳۸۹ش، صص ۸۰-۸۵.

۲۲) تائور، فلیکس. «۵۵۵نسخه ی فارسی تاریخ در کتابخانه های استانبول»، مترجم: ایرج افشار، نامه بهارستان: شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۷۹ش، صص ۸۵-۹۸.

۲۳) جعفری، مزده. « کتابخانه های ترکیه »، پل فیروزه: شماره ۱۷، ۱۳۸۶ش، صص ۹۰-۱۰۰.

دلبری پور، اصغر. « کتابخانه های ترکیه: تأملی در نسخه های خطی »، [جزوه]، آنکارا: بی نا، ۱۳۸۰ش، صص ۶۶.

۲۴) ----- « گزارشی از نسخه های خطی فارسی در کتابخانه های ترکیه »، [ارائه شده به:] دومین کنگره ملی ایران شناسی: تهران، ۳۰ آذر-۳ دی ۱۳۸۳ش.

۲۵) ----- « نسخه های خطی در کتابخانه های ترکیه »، چشم انداز ارتباطات فرهنگی: شماره ۱۶، خرداد ۱۳۸۴ش، صص ۴۲-۴۶.

۲۶) سبجانی، توفیق. « برخی از نسخ خطی ناشناخته فارسی در کتابخانه های ترکیه (فهرست الفبایی و نشانی کتابخانه ها و شماره کتب موجود در آنها) »، تحقیقات اسلامی: شماره ۱ و ۲، بهار و تابستان ۱۳۷۳ش، صص ۱۶۳-۱۸۰.

۲۷) ----- « کتابخانه کوپریلی و فهرست کتب خطی آن »، نامه انجمن: شماره ۲۰، زمستان ۱۳۸۴ش، صص ۲۵-۳۶.

۲۸) شادقزویی، پریسا. « بررسی نسخه های خطی و مرقعات ایرانی سده های هشتم تا دهم هجری موزه توپقاپی سرای »، گنجینه اسناد: سال هفدهم، دفتر سوم، شماره ۶۷، پاییز ۱۳۸۶ش، صص ۱۲۱-۱۴۰.

۲۹) ششن، رمضان. « برخی از نسخ خطی ناشناخته فارسی در کتابخانه های ترکیه ۱-۳ »، مترجم: توفیق سبجانی، تحقیقات اسلامی: شماره ۵ و ۶، پاییز و زمستان ۱۳۶۶ش، صص ۱۷۰-۱۸۴؛ شماره ۱ و ۲، بهار و تابستان ۱۳۶۸ش، صص ۱۱۶-۱۲۸؛ شماره ۱ و ۲، ۱۳۶۹ش، صص ۱۶۲-۱۸۸.

۳۰) صدرایی خویی، علی. « نسخه های خطی از ترکیه تا هندوستان »، کتاب ماه کلیات: شماره ۱۵۶، آذر ۱۳۸۹ش، صص ۶۲-۷۱.

۳۱) طلوع کیان، فرهاد. « بررسی تناقض های آماری مربوط به نسخ خطی ترکیه »، کتاب ماه کلیات: شماره ۶۶، خرداد ۱۳۸۲ش، صص ۷۸-۷۹.

۳۲) غازی اوزگودنلی، عثمان [مصاحبه شونده]. « گفت و گو: نسخه های خطی و منابع تاریخی فارسی در کتابخانه های ترکیه »، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا: شماره ۹۰ و ۹۱، فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۴ش، صص ۱۰-۱۸.

۳۳) فراهانی، غلامعلی. « آناتولی، از زاویه نگاهی دیگر (کتابخانه های ترکیه) »، کتاب ماه کلیات: شماره ۷۹ و ۸۰، تیر و مرداد ۱۳۸۳ش، صص ۱۲۰-۱۲۸.

۳۴) گ. اوزگودنلی، عثمان. « دست نوشته های موجود در کتابخانه های استانبول »، مترجم: سحر شکوری، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا: شماره ۱۴۳، فروردین ۱۳۸۹ش، صص ۷۶-۱۰۳.

۳۵) مینوی، مجتبی. « از خزاین ترکیه »، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران: شماره ۳۹، فروردین ۱۳۳۶ش، صص ۵۳-۸۹ و شماره ۳، فروردین ۱۳۴۰ش، صص ۱-۲۹.

۳۶) ----- « یادداشت درباره چند نسخه خطی که فیلم آنها برای دانشگاه تهیه شده است »، نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران: سال پنجم، شماره ۱ و ۲، مهر و دی ۱۳۳۶ش، صص ۴۹-۵۳.

۳۷) نوشاهی، عارف. « ره آورد ترکیه »، معارف: شماره ۳۳، آذر و اسفند ۱۳۷۳ش، صص ۱۲-۲۹.

ج) فهرست های لاتین و ترکی:

Aksu, HusamettIn, " stanbul UnIversİtesİ Kutuphanesİnde Bulunan Mİnyaturlu, (۳۸ Resİmlİ, Sekİİİ, Cedvellİ, Plan ve Harİtal Turkce-Arapca-Farsca Yazmalar " , I.U.E.F. Sanat Tarİhİ Y İlg , XIII, (۱۹۸۸), S. ۱۹-۶۲.

Ates, Ahmed, " HİcrİVI-VIII. (XII-XIV.) As rlarda Anadoluda Farsca Eserler " , (۳۹ .Turkiyat Mecmuas , VII-VIII, (۱۹۴۵), S. ۹۴-۱۳۵.

Kastamonu Genel Kİtapl g nda Bulunan Baz Muhİm Arapca ve Basma Cografya " (۴۰ Eserlerİ Bİblİyografyas " , Istanbul: ۱۹۵۸

Istanbul Kutupha nelerİnde Farsca Manzum Eserler, I, (Unİversİte ve (۴۱ .Nuruosmanİye Kutuphanelerİ), [yay. Nİhad M. Cetİn], stanbul: ۱۹۶۸

Ayd n, SadI, " Farsca DIvan SahIbI OsmanI Sultanlar ve DIvanlar n n Nushalar " , (42
.Nusha, SarkIyat Arast rmalr DergIsI, II/6, (2002), S. 45-56

Bayram, MIkaII, Anadoluda Kaleme Alnan -lk Farsca Eser. Kesful-Akabe, Eserler, (43
,Istanbul UnIversItesi EdebIyat Fakultesi Bas Imam s Doktora TezI

F.Tauer,"Les manuscrIpts persans hIstorIques des bIbliothèques de (44
Stamboul,III,HistoIre del'Iran et de la TransoxIane", ArchIv OrIentalnI, III, (1931),
.S.472

Fatemeh MohadjerI, " Ayasofya kutuphanesinde mevcut olan farsca manzum (45
.eserler, " Ph.D. dIss., Istanbul UnIversity, Istanbul, 1973

H.W. Duda, "Die perrIften der PersIschen DIchterhandsch der Sammlung Es'ad (46
.effendi", S.3942, 62

Inal SavI, SaIme, " Anadoluda Farsca Gramer Cal smalar " , Selcuklu Kultur ve (47
.Istanbul: 1975

Karatay, FehmI Edhem, Topkap Saray Muzesi Kutuphanesi Farsca Yazmalar (48
.Katalogu, Istanbul: 1961

Kartal, Ahmet, " Anadoluda Farsca SIir Soyleyen Turk SaIrlar " , XI. XVI. Konya: (49
1981. MedenIyetI SemIneri BIlDirIleri, IV, Konya 1994, S. 121-126

Osman G. OzgudenI, and AbdulkadIr Erdogan, " Istanbul kutuphanelerinde (50
Ina 15-6, 2004, 6 bulunun farsca tarih yazmalar hakk nda baz mulahazalar, " Name-I a
.pp. 63-84

OzgudenI, Osman G. Erdogan, AbdulkadIr, " Istanbul Kutuphanelerinde Bulunan (51
Farsca Yazmalar Hakk nda Baz Mulahazalar " , Name-I AsIna, 15-16, (2004), S. 63-84. 52)
Sesen, Ramazan, " Turkiye Kutuphanelerindeki Tanti mam s Baz Farsca

.Storey, C. A., Persian Literature. A Bio-bibliographical Survey, I/1, London 1970 (53

Turkey, Cevdet, Istanbul Kutuphanelerinde Osmanl lar Devrine Aid Turkce- (54

.Yazmalar " , Islam TetkIklerI EnstItusu DergIsI, VIII/1-4, (1984), S. 5-70

ص: 12

[۱] اسناد حلیه رسول الله علیه الصلاه والسلام / تاریخ / فارسی

شماره: ۱۶/۱۰۲۸

مؤلف: یوسف الماخززی (الباخرزی).

آغاز: «جنین آورده اند که دران وقت که خواجه عالم مُحَمَّد رسول الله علیه السلام».

انجام: «مهمات دینی و دنیای حاصل کرده اند او را آمین یا إله العالمین».

[۲] الأشعار المتنوعه: ابیات عربیه و فارسیه / شعر و ادبیات / عربی و فارسی

شماره: ۲۰/۱۰۲۸

مؤلف: محمد بن عمر فخرالدین رازی (د. ۶۰۶ق).

در ضمن صفحات: ۲۵۳ب/ ۲۵۶ب، خط: نسخ.

آغاز: «نهایه إقدام العقول عقال و اکثر سعی العالمین ضلال».

انجام: «نبود در کتابها دل درو / ازدلی صد کتاب بتوان کرد».

[۳] بوستان: بُستان / شعر و ادبیات / فارسی شماره: ۸۵۳

[۳] بوستان: بُستان (۱) / شعر و ادبیات / فارسی

شماره: ۸۵۳

مؤلف: عبدالله بن مشرف الدین بن مصلح سعدی شیرازی (د. ۶۹۴ق). (۲)

تاریخ کتابت: روز دوشنبه ۷ ذی القعدة ۹۲۲ هجری.

تعداد صفحات: ۱۷۸+۳ برگ به ابعاد ۱۲/۵ دد * دد ۱۷/۲ سانتیمتر، تعداد سطور: ۱۱، خط: نستعلیق نسخه ی نفیس مذهب، دارای سرلوح طلائی، حواشی و جداول در تمامی صفحات طلائی می باشد. عناوین و نشانی ها با رنگ قرمز و لاجوردی، جلد عثمانی مذهب و رنگی، بر روی آستر بدرقه تملک احمد بن محمد محاسب و مهر «الوقوف السلطنیه العثمانیه» به سال ۱۰۲۹ هجری دیده می شود. این نسخه توسط فزاش چهارم حاج مصطفی به روح امنیه خاتون وقف شده است.

آغاز: «بنام خداوند جان آفرین / حکیم سخن در زبان آفرین».

انجام: «بصاحت نیاوردم الا امید....خدایا ز عفوم مکن نا امید، تم کتاب بوستان بعون الله الملك الرحمن».

شماره ی سی دی: ۸۲۷۶۰

[۴] بیان بعض الثوابت در معرفه اسطرلاب / نجوم و اسطرلاب / فارسی

شماره: ۱۴/۱۰۳۷

ص: ۱۳

۱- (۱). حاجی خلیفه، كشف الظنون، ج ۱، ص ۲۴۴.

۲- (۲). كحاله، معجم المؤلفين، ج ۶، ص ۱۵۱.

مؤلف: ناشناس

در ضمن صفحات: ۱۹۷/ب-۱۹۹/ب، خط: نسخ.

آغاز: «بسمله، در صفت ستاره کان جند از ثوابت که به اسطرلاب ثبت کنند و بجهه ارتفاع که فتن بشب ماره...».

انجام: «... (۱۶) نسر الواقع، (۱۷) نسر الطائر، (۱۸) رأس الجوزاء، (۱۹) ردف، (۲۰) کف الخضیب، بریشت اسطرلاب ها این کوب را نقش کنند هر که انرا ثنا سند چنانکه در اشتباه نیفتد او را درین باب کفایت باشند این است تمام سخن در و معرفت اسطرلاب».

[۵] پندنامه، منظومه پند عطار

[۵] پندنامه، منظومه پند عطار (۱) / شعر و ادبیات / فارسی

شماره: ۱/۸۵۲

مؤلف: محمد بن ابوبکر ابراهیم فریدالدین عطار نیشابوری (د. ۶۲۷ق).

در ضمن صفحات: (۱-۲۸/ب)، خط نستعلیق، یک برگ از اول ناقص، انجام ناقص.

آغاز: «باض فضل حق قرین جان او شاد یادا روح شاکر دان او».

انجام: «در بیان فواید صبر میگوید... بنده از خدمت بعقبی میرسد سکر از حرمت بمولی میرسد».

[۶] التحفه السنیه إلی حضره الحسینیه / تاریخ / فارسی و ترکی

شماره: ۹۸۹

مؤلف: محمد بن مصطفی بن لطف الله الاماسی الدشیشی الحنفی (د. ۱۰۰۱ق). (۲)

تاریخ کتابت: ۴ ذی الحجه ۱۱۴۱ هجری.

تعداد صفحات: ۲+۴۱۰، ابعاد کاغذ: ۱۶ * ۲۸/۱ سانتیمتر، تعداد سطور: ۳۵، خط: نستعلیق، دارای سرلوح طلاایی و رنگی، حواشی در تمامی صفحات با آب طلا، عناوین و نشانی ها با رنگ قرمز، صحافی شده در جلد عثمانی طلاکاری شده که بر روی آن تملک عبدالعزیز الشهیر بمؤمن زاده المدرس فی مدرسه سنان پاشا و مهر وقف السلطان محمود بن مصطفی دیده می شود.

آغاز: «سباس سناس اساس و ستایس بی قیاس، و حمد بی غایت و شکر بی نهایت آفرید کاریرا تعالت آلاؤه، و تقدست

أسماءه... أما بعد بو أفقر عبادالله محمد بن مصطفى بن شيخ لطف الله عفى عنهم، زبان فارسيدن معلومی أولميانی كتب لغاتدن تفحص و تصفح ايتد كده جهله نساخ تحريفاتندن أكثرى غلط أولوب شبهه سنی إزاه و رفع ايده... حسن پاشا نور الله هذه الديار بنور رأيه الصائب و رفع بسنا قرضاب لأيه ظلمات الظلم و النوائب...».

ص: ١٤

١- (١). حاجي خليفه، كشف الظنون، ج ١، ص ٢٥٥.

٢- (٢). بغدادى، هديه العارفين، ج ٢، ص ٢٥٥ و بروسه لى، عثمانلى مؤلفلى، ج ١، ص ٣٠٦.

انجام: «... بو بیت ظاهر در بیت در مبله وجود هر یک همیجون خروسکک هیمته در تک کک مصل یک مصلی براستورنلق لو یلوی یلو قوشی ل یلی ساحل یالی معناسنه ترکیده دخی مستعملدر دکزیلی سی دیرلر مشهور».

شماره سی دی: ۸۳۵۴۱

[۷] تحفه الشاهدی/ شعر و ادبیات/ فارسی و عربی

شماره: ۲/۸۵۲

مؤلف: ابراهیم ده ده الشاهدی (د. ۹۷۵ق).

ضمن صفحات: (۲۹ب- ۲۶۰آ)، خط نستعلیق.

آغاز: «بنام خالق وحی و توانا و قدیم و قادر و بینا و دانا ثنا و حمد و شکر بی نهاییه سباس و منت بی حد و غایه».

انجام: «شاهدی یه هر کیم ایلرسه دُعا ایده محشره ده شفاعت مصطفی تمت الکتاب بعون الملک الوهاب».

[۸] ترجمه صد کلمه امام علی بن ابی طالب رباعیات علی (۱۰۰) کلمه من کلام الامام علی رضی الله عنه

[۸] ترجمه صد کلمه امام علی بن ابی طالب رباعیات علی (۱۰۰) کلمه من کلام الامام علی رضی الله عنه (۱) / شعر و ادبیات/ عربی و فارسی

شماره: ۸/۱۰۲۸

مؤلف: محمد بن عبدالجلیل بن عبدالرحمن بن مردویه عدوی رشیدالدین وطواط (د. ۵۷۳ق). (۲)

ضمن صفحات: (۲۳۴آ- ۲۴۱آ)، خط : نسخ.

آغاز: «بسمله، حمدله، ناظم سور مصالح العباد و ناشر منشور العدل فی کل ناد و قانع شأفه ذوی الفساد و قاطع وصله أولى الإلحاد و مظهر العدل فی کل واد و عامر غامر هذه العوالم و العباد... و بعد فهذه مائه کلمه من کلام أمير المؤمنين أسد الله الغالب علی بن أبی طالب... و فی معنی کل کلمه بیتان لملک الکلام ذی البیان رشیدالدین الوطواط رحمه الله علیه...».

انجام: «... ما أضمر أحد شيئاً إلا- ظهر منه فی فلتات لسانه و صفحات وجهه ... دل بر ان گفته قول بکمارد، تمت بعون الله و حسن توفيقه».

[۹] جداول أسماء الكواكب/ نجوم و اسطرلاب/ عربی و فارسی

شماره: ۱۵/۱۰۳۷

-
- ۱- (۱). هم چنین نسخه های دیگری از این رساله در کتابخانه های احمد ثالث (۴/۲۱۱۸)، دانشگاه استانبول (۵۲۶، ۱۲۹۶، ۱۳۵۳) و نور عثمانیه (۲/۷۸۲) موجود است.
- ۲- (۲). بغدادی، هدیه العارفين، ج ۲، ص ۹۹ و كحاله، معجم المؤلفين، ج ۱۱، ص ۲۲۹.

در صفحات: (۲۰۱/آ-۲۰۵/ب)، خط : نسخ فارسی.

آغاز: «اسماء الكواكب، طول، عرض، جهة عرض، بعد، مطالع قمر، درجه قمر، بعد المركز، جهة البعد...».

انجام: «... ح، قفد مد، د، ح، بط، ركبہ الكلب الیمنی».

[۱۰] الجداول المختلفة من الهيئة/ نجوم و اسطرلاب/ عربی و فارسی

شماره: ۱۳/۱۰۳۷

مؤلف: ناشناس

ضمن صفحات: (۱۷۴/آ-۱۹۳/آ)، خط : نسخ فارسی.

آغاز: «جدول حرکت أوساط الشمس فی السنین العربیه الناقصه استخراج زیج ألع ل طول س. العلامه، السنین المبسوطه، مرکز شمس، وسطها...».

انجام: «... بعرض کاد هو مکه مکرمه و طائف و جده جدول نصف فضل العرض... سمت مکه أول قوس، قوس إمالت موافد س آخر قوس سرطان ط مب، حمل سد کز، جدی فونو».

[۱۱] دیوان جامی

[۱۱] دیوان جامی (۱) / شعر و ادبیات/ فارسی

شماره ۸۵۷

مؤلف: ابوالبرکات نظام الدین نورالدین عبدالرحمن بن احمد بن محمد شیرازی جامی (د. ۸۹۸ق). (۲)

تعداد صفحات: ۲۲۲+۳، اندازه: ۱۳ * ۲۱/۲ سانتیمتر، تعداد سطور: ۱۶، خط : نستعلیق، عناوین و نشانی ها با رنگ قرمز، جداول و حواشی قرمز رنگ، صحافی شده در جلد عثمانی، در پایان آن سه صفحه از اشعار متنوع دیده می شود. فراش چهارم، حاج مصطفی آن را برای روح حواء و رابعه خاتون به سال ۱۲۳۱ هجری وقف نموده است.

آغاز: «موزون ترین کلامی که غزل سرایان انجمن انس و محبت و قافیه سبحان عشق و مودت بادای ان زبان... ز انکه نقد سخن درین بازار کرجه باشد جور تمام عیار...».

انجام: «... جامی که بمهر کرده بد خوش بردار دل از جفا دمی بین کویش. تم».

شماره سی دی: ۸۲۷۶۴

مؤلف: محمد حافظ بن بهاء‌الدین محمد شمس‌الدین خواجه حافظ شیرازی (د. ۷۹۱ق).

ص: ۱۶

۱- (۱). حاجی خلیفه، کشف‌الظنون، ج ۱، ص ۸۷۱.

۲- (۲). کحاله، معجم‌المؤلفین، ج ۲، ص ۷۷ و زرکلی، الاعلام، ج ۳، ص ۲۹۶.

۳- (۳). حاجی خلیفه، کشف‌الظنون، ج ۱، صص ۷۸۳-۷۸۴ و بروسه‌لی، عثمانلی مؤلفری، ج ۱، ص ۳۲۳.

تعداد صفحات: ۱+۱۸۱، اندازه: ۱۲/۵ * ۲۰/۵ سانتیمتر، تعداد سطور: ۱۷، خط: نستعلیق، جلد عثمانی طلاکوب بر روی آن تملک محمد عارف من خلفاء کاتب کتخدای حضره الصدر العالی در ۷ محرم ۱۱۹۸م و نیز تملک قاضی زاده محمد فی مدینه بورصه و همچنین وقف محمد مصطفی افندی دیده می شود.

آغاز: «الا یا ایها الساقی ادر کاسا و ناولها... که عشق اسان نمود اول ولی افتاد مشکلهها».

انجام: «...بر خاطر دوستان و هدیا دمرا... خطی که بیاد کار از من ماند».

شماره سی دی: ۸۲۷۷۴

[۱۳] دیوان حافظ / شعر و ادبیات / فارسی

شماره ۸۵۹ / فارسی

مؤلف: پیشین.

تاریخ کتابت: سال ۹۳۱ هجری.

تعداد صفحات: ۱۲۲، اندازه: ۱۰/۳ * ۱۵/۵ سانتیمتر، تعداد سطور: ۱۵، خط: نستعلیق، دارای تعلیقات و تصحیحات در حاشیه، جلد پارچه ای سبز، با وقف محمد مصطفی افندی.

آغاز: «الا یا ایها الساقی ادر کاسا و ناولها... که عشق اسان نمود اول ولی افتاد مشکلهها».

انجام: «...جون میدانی که مدت عالم خاک... بادیت که زود بگذرد باده بیار تمّ الدیوان بعون الملک المنان و صلی الله علی سیدنا محمد و اله اجمعین الطیین الطاهرین».

شماره سی دی: ۸۲۷۷۵

[۱۴] رساله السائر الحائر إلى السائر الواحد الماجد ترجمه رساله الهائم الخائف من لومه اللائم

[۱۴] رساله السائر الحائر إلى السائر الواحد الماجد ترجمه رساله الهائم الخائف من لومه اللائم (۱) / عرفان و تصوف / فارسی و عربی

شماره: ۵/۱۰۲۸

مؤلف: نجم الدین الکبری احمد بن عمر بن محمد رازی شافعی خوارزمی (د. ۶۱۸ ق).

ضمن صفحات: (۲۱۷/ب- ۲۲۳/آ)، خط: نسخ.

آغاز: «بسمله، هذه رساله السائر الحائر إلى السائر الواحد الماجد صنفها... ابوالجناب نجم الدين الكبرى... سباس مر خداوندی را که خلق را از عدم بوجود آورد...».

انجام: «...شوند و ساکن کده ند مرد راه برکیز دو خوش خوش برود و از مشغله ایشان فارغ ناشد إن شاء الله تعالى و الله ولی التوفيق و الهادی إلى سواء الطريق و صلی الله علی سیدنا محمّد و آله اجمعین».

[۱۵] رساله النکته الغراء فی التوحید/اعتقادات/فارسی

ص: ۱۷

۱- . بغدادی، هدیه العارفين، ج ۱، ص ۹۰ و كحاله، معجم المؤلفين، ج ۲، ص ۳۴. نسخه هايی از همین كتاب در كتابخانه های شهید علی باشا (۲۸۰۰)، ایاصوفیه (۲۹۱۰) و مراد ملا (۱۸۲۷) یافت می شود.

شماره: ۲۵/۱۰۲۸

مؤلف: ناشناس

ضمن صفحات: (۳۰۳/آ-ب)، خط: نستعلیق.

آغاز: «بسمله، نکته غراء فی التوحید بدانک حقیقت حق الله تعالی از سه بیرون نیست اول آنک با عین الوجود باطلاق و آن عین حقیقت...».

انجام: «... و ز شکرک خلاص یابد (وَ مَا يَلْقَاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ أَجْمَعِينَ، تَمَّ ».

[۱۶] رساله خصلت نکوهیده/عرفان و تصوف/فارسی

شماره: ۲۸/۱۰۲۸

مؤلف: ناشناس

ضمن صفحات: (۳۲۱۵/ب)، خط نستعلیق.

آغاز: «بسمله، بروایتی درست انده است بیغمبر علیه الصلاه و السلام که سی خصلت...».

انجام: «... عامه بزرگان ازین احتراز کرده اند و الله أعلم، تَمَّ ».

[۱۷] رساله درّ اسناد حلیه رسول الله شریفه/تاریخ/فارسی

شماره: ۱۵/۱۰۲۸

مؤلف: یوسف الماخززی (الباخززی).

در ضمن صفحات: (۲۴۵/ب)، خط: نسخ.

آغاز: «من مقالات الشیخ یوسف الماخززی قدس الله سره العزیز: اربا ذکر و سلوک و متابعان و سؤای اسلام علیهم السلام و تحایا قبول کند...».

انجام: «... کینذ قبول این کلمات را مائه اقبال شناسند و الحمد لله أولاً و آخراً، تَمَّ ».

[۱۸] رساله فی بیان الأقطاب

مؤلف: شاه نعمه الله ولی بن میر عبدالله شاه نورالدین الحلبي الكرمانی البلخی (د. ۸۳۴ق).

در ضمن صفحات: (آ/۲۴۲-آ/۲۴۳)، خط: نستعلیق.

آغاز: «فی بیان الأقطاب بدان اسعدك الله و ايدك كه كاملان مقامات و اقطاب در هر زمانی كه ایشان را خصوص اولیاء خونند دو صنف اند صنفی...».

ص: ۱۸

۱- (۱). بغدادی، هدیه العارفين، ج ۲، ص ۴۹۷ و كحاله، معجم المؤلفين، ج ۱۳، ص ۱۱۱.

انجام: «...اول بروح باک مصطفی می رسد بعد از ان بقطب الاقطاب همجنین الی آخر جناک یادکرت سد، تَمَّت».

[۱۹] رساله فی تأویلات الأحادیث المشکله / حدیث / عربی و فارسی

شماره: ۲۷/۱۰۲۸

مؤلف: محمّدين عمر فخرالدين رازی (د. ۶۰۶ق).

ضمن صفحات: (۳۲۴-آ/۳۲۵-ب)، خط : نستعلیق.

آغاز: «بسمله، رساله تأویلات مشکلات الأحادیث المشکله للإمام فخرالدين الرازی، قال النبی صلی الله علیه و سَلَّمَ: خلق الله الخلق فی ظلمه ثم رش عليهم من نوره، بدانک هر کس را از علما درین حدیث سخست...».

انجام: «... و سرّ من عرف نفسه فقد عرف ربّه ظاهر شد و این است که حجه الاسلام غزالی فرمود رحمه الله علیه، تَمَّت».

[۲۰] رساله فی تعریب الكلمه الأعجمیه و تفصیل أقسامه

[۲۰] رساله فی تعریب الكلمه الأعجمیه و تفصیل أقسامه (۱) / دستور زبان / فارسی و عربی

شماره: ۵/۱۰۴۶

مؤلف: احمدین سلیمان بن کمال پاشا (د. ۹۴۰ق).

ضمن صفحات: (۱۶۱-آ/۱۶۷-ب).

آغاز: «بسمله، الحمد لله الذی جعل مبنی کلام العرب علی المبنی و المعرب و فصله إلی العربی و المُعَرَّب... و بعد فهذه رساله مرتبه فی تحقیق تعریب الكلمه الاعجمیه و تفصیل اقسامه و تمییزه عما یشابهه و لیس منه، فإنه دقیق جداً قلماً یتفطن له...».

انجام: «... و منها: باز فائنه مُعْجَم باغ، و منه: باز یار، و هو مصلح باغ فَإِنَّ یار فی لغه العجم بمعنی المصلح، و منه: شهر یار، و منها: قفس فائنه مُعْجَم: قفس، والله اعلم بالصواب».

[۲۱] سندباد نامه

[۲۱] سندباد نامه (۲) / شعر و ادبیات / فارسی

شماره ۸۶۱

مؤلف: محمّدين علی بن محمد الکازه الدقائقی المروزی.

تاریخ کتابت: ۱۵ ربیع الآخر ۷۸۵ هجری.

ناسخ: رمضان بن خالد بن عبدالرحمن بغدادی.

ص: ۱۹

-
- ۱- (۱). نسخه های دیگر این کتاب در کتابخانه های قیصری راشد افندی (۱/۶۷۴)، احمد ثالث (۲۶۶/۱۵۴۱)، خزانه الأمانات (۲۳/۱۷۲۰ و ۵/۱۷۲۱)، عاشر افندی (۱۵/۴۳۰)، کوپریلی (۲۲/۱۵۸۰ و ۳۲/۱۶۰۲)، محمود ثانی (۸/۱۱۸۶)، دانشگاه أم القرى (۹/۱۰۱۴) و آرشیو قبرص (۲/۱۱۲۰) نگه داری می شود.
- ۲- (۲). حاجی خلیفه، کشف الظنون، ج ۲، ص ۱۰۰۳.

تعداد صفحات: ۱۳۳، اندازه: ۱۶/۱ * ۲۶/۳ سانتیمتر، تعداد سطور: مختلف، خط: نسخ فارسی، عناوین و نشانی ها و حواشی صفحات شنگرف، دارای حواشی و تعلیقات، صحافی شده در جلد عثمانی طلاکوب، با وقف شاه محمد افندی.

آغاز: «حمد و ثنا مکرمی را که از حجله شب تار حجره خلوت عاشقان برداخت...».

انجام: «... مرتع و مشرع ارواح اعادی و اسباح معادی دولت کردا نادانه عبدشکور، تَمَّ الکتاب بعون الله تعالی و صلوات علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین».

شماره سی دی: ۸۲۷۶۶

[۲۲] شرح بحر الغرائب لغه حلیمی (ج: ۱)

[۲۲] شرح بحر الغرائب لغه حلیمی (ج: ۱) (۱) لغت نامه ها/فارسی و ترکی

شماره: ۱۰۱۲

مؤلف: لطف الله بن یوسف الحلیمی (د. ۹۲۲ق).

تعداد صفحات: ۲۴۸، ابعاد کاغذ: ۱۵ * ۲۴/۵ سانتیمتر، تعداد سطور: ۲۳، خط: نسخ اعراب گذاری شده، عناوین و نشانی ها با رنگ قرمز، زیر اسامی رجال با خطوط قرمز کشیده شده، حواشی صفحات با رنگ سبز، دارای جلد عثمانی طلاکاری شده، روی آن تملک صنع الله بن احمد بن سفر الاستانبولی وقف سلطان عثمان دوم و سلطان محمود بن مصطفی دیده می شود.

آغاز: «حمد بلیغ و ثنای بی دریغ مر خدایرا جلّ جلاله، و عمّ نواله که شرح کننده صدور است ار بهر اسلام، و بر کننده شعور است اندر دل انام و درود و سلام و تحایای تام بر روح پاک سید الانام محمد مصطفی علیه السلام و بر ارواح آل اصحاب او باد ما اختلف الألسن بین العباد...».

انجام: «... یهیدن: یتمق و بوزمق، لطیفی، اگرچه خانه عمرم یهیده کرده بجور، اساس عمر وی اندر امان حق بادا، تمام شد دفتر اول بعون الله تعالی و حُسن توفیقه».

شماره سی دی: ۲۲۲۳۹

[۲۳] شرح تسهیل الزیج لألُوغ بیک محمد بن شاه رُخ / رمل و اسطرلاب / فارسی

[۲۳] شرح تسهیل الزیج لألُوغ بیک محمد بن شاه رُخ (۲) / رمل و اسطرلاب / فارسی

ص: ۲۰

۱- (۱). نام کامل کتاب، «بحر الغرائب فی لغه الفرس» از قاضی لطف الله بن یوسف مشهور به حلیمی است. او کتاب دیگری در توضیح این کتاب با عنوان «قائمه» تالیف نموده است. حاجی خلیفه، کشف الظنون، ج ۱، ص ۲۲۵ و بغدادی، هدیه العارفین، ج ۱، ص ۸۴۰. نسخه های دیگر از این کتاب در کتابخانه های زیر یافت می شود: بشیر آغا (۶۳۸)، محمود افندی (۵۴۴۳)، لاله لی (۳۶۰۳ و ۳۶۰۴ و ۳۶۰۵)، فاتح (۳۲۳۶ و ۳۲۳۷ و ۳۲۳۸)، شهید علی باشا (۲۶۳۵)، وهبی افندی (۱۹۲۳)، داماد ابراهیم (۱۱۳۸) و ینی جامع (۱۱۵۶).

۲- (۲). حاجی خلیفه، کشف الظنون، ج ۲، صص ۹۶۶-۹۶۷ و کحاله، معجم المؤلفین، ج ۱۱، ص ۱۱۶. نسخ دیگری از آن در مراکز سلیمیه (۲/۶۳۰)، قمدیلی (۳۹۸)، دارالکتب المصریه (۴۵۷۳) و بلدیه الإسکندریه (۳۲۰۹ ج و ۳۲۱۵ ج) یافت می شود.

مؤلف: محمد بن احمد شمس الدين ابوالفتح الصوفي المصري (د. ۹۵۰ق).

شماره: ۱۲/۱۰۳۷

در صفحات: (۱۷۱/ب-۱۷۴/آ)، خط نسخ فارسی.

آغاز: «هذا تسهيل زيغ ألغ بك ملينا محمد المصري قدس سره العزيز، باب اول در استخراج اوساط كواكب وقتی خواهيم كه اوساط و ديكر كواكب در ان وقت استخراج كنيم ان را از تاريخ هجری معلوم كنيم اكر سالها ناقصه ما بين نهصد يك و نه صد شصت و يك باشد جهت افتاب...».

انجام: «...باشد ظاهر باشد و اكر بيشتر باشد سخت ظاهر باشد و جهت هلال جهت عرض باشد، تمت الرساله».

[۲۴] تبیان نافع در ترجمه برهان قاطع

[۲۴] تبیان نافع در ترجمه برهان قاطع (۱) لغت نامه ها/فارسی و ترکی

شماره: ۹۹۱

مؤلف: احمد عاصم بن جنابی ابوالکمال العینتابی الاستانبولی جنابی زاده (د. ۱۲۳۵ق). (۲)

چاپ شده در: دارالطباعة السلطانية في القسطنطينية، ۱۲۱۴ق، ۸۶۳ صفحه.

شماره سی دی: ۸۳۵۵۶

[۲۵] نوال الفضلاء لسان العجم: المعروف بفرهنگ شعوری (ج: ۱)

[۲۵] نوال الفضلاء لسان العجم: المعروف بفرهنگ شعوری (ج: ۱). (۳) لغت نامه ها/فارسی و ترکی

شماره: ۹۹۷

مؤلف: حسن بن عبدالله الحلبي مشهور به شعوری (د. ۱۱۰۵ق). (۴)

از ابتدا تا حرف دال، چاپ شده: دارالطباعة المعموره، ۱۱۵۵ق، ۳۱۰ صفحه، وقف حاجی حسین وهبی أفندی به کتابخانه ی سلیمانیه.

شماره سی دی: ۸۳۵۵۳

[۲۶] نوال الفضلاء لسان العجم: المعروف بفرهنگ شعوری (ج: ۲) لغت نامه ها/فارسی و ترکی

مؤلف: حسن بن عبدالله الحلبي مشهور به شعوری (د.۱۱۰۵ق).

ص: ۲۱

۱- (۱). این کتاب در سال های ۱۲۱۲، ۱۲۱۴، ۱۲۷۸ و ۱۳۰۲ ق در استانبول و به سال ۱۲۵۱ و ۱۲۶۸ ق در بولاق چاپ و منتشر شده است.

۲- (۲). بغدادی، هدیه العارفين، ج ۱، ص ۱۸۴ و بروسه لی، عثمانلی مؤلفری، ج ۱، ص ۳۷۵.

۳- (۳). این کتاب در ۱۰۹۲ ق تألیف یافته و سپس در ۱۱۵۵ ق توسط چاپخانه ابراهیم متفرقه برای نخستین بار منتشر شد و در سال ۱۳۱۴ ق در استانبول تجدید چاپ گردید.

۴- (۴). بغدادی، هدیه العارفين، ج ۱، ص ۲۹۵ و بروسه لی، عثمانلی مؤلفری، ج ۲، ص ۲۶۰ و کحاله، معجم المؤلفين، ج ۳، ص ۲۳۹.

بخش دوم از باب الذال تا آخر کتاب، چاپ شده در: دارالطباعه المعموره، ۱۱۵۵ق، ۹۰۳صفحه، وقف حاجی حسین وهبی افندی به کتابخانه سلیمانیه.

شماره سی دی: ۸۳۵۷۲

[۲۷] فتوحات الالهی / عرفان و تصوف / فارسی

شماره: ۲۳/۱۰۳۷

مؤلف: عبدالله الالهی السیماوی (د. ۸۹۶ق). (۱)

ضمن صفحات: (۲۳۴ب-۲۴۶ب)، خط: سیاق عربی.

آغاز: «بسمله و به نستعین ایا فعال هر موجود و معدوم... بدید ارنده یه اسرار مکنون اکر جی بی نو آی کبی ضعیفم... حقیر هم فقیر هم نحیفم».

انجام: «...ایها السید العظیم میطر قم بتهیج فلان مطلوب بن فلان علی قجه و عشقه فلان بن فلان، مجربدر، اول شکل بویله...».

[۲۸] الفوائد الخواجه / رمل و اسطرلاب / فارسی و ترکی

شماره: ۱۶/۱۰۳۷

مؤلف: ناشناس

ضمن صفحات: (۲۰۷آ-۲۰۹ب)، خط: نسخ فارسی.

آغاز: «بو مجموع طلسماتی و حروفی قوله له الحق شکلیله الننه یزل ست لعابله یاذن الله تعالی... امام محمد غزاله لی بیان ایدر اول بر کشنکک یک و یا بر حاکم...».

انجام: «...غالب غالب غالب، ۱۹۷۹، ۸۵، ۸۸، ۱۹۸۰، ۱۹، ۲۲، ۲۰۴۶، ۲۰۳۹، ۲۵، ۲۸، ۲۵، ۲۸، ۲۰۳۰، ۲۰۰۹، ۵۵، ۵۸، ۲۰۱۰».

[۲۹] قانون الأدب فی ضبط کلمات العرب / دستور زبان / عربی و فارسی

[۲۹] قانون الأدب فی ضبط کلمات العرب (۲) / دستور زبان / عربی و فارسی

شماره: ۱۰۱۰

مؤلف: حییش بن ابراهیم بن محمد بدیع الزمان تفلیسی (د. ۶۲۹ق) (۳).

تاریخ کتابت: ۸۵۸ هجری.

ص: ۲۲

۱- (۱). بغدادی، هدیه العارفين، ج ۱، ص ۴۷۰ و بروسه لی، عثمانلی مؤلفلری، ج ۱، ص ۹۱ و کحاله، معجم المؤلفین، ج ۶، ص ۳۶.

۲- (۲). نسخه هایی از آن در کتابخانه های وهبی افندی (۱۹۶۸)، احمد ثالث (۲۷۷۷)، خزانه الأمانات (۲۰۴۸)، کوپرلی (۱۵۵۴) و (۱۵۵۵)، محمود ثانی (۱۰۳) و موزه جلال الدین رومی (۵۰۳۷) یافت می شود.

۳- (۳). بغدادی، هدیه العارفين، ج ۱، ص ۲۶۳ و آقابزرگ، الذریعه الی تصانیف الشیعه، ج ۲، ص ۲۱۲ و کحاله، معجم المؤلفین، ج ۳، ص ۱۸۹.

تعداد صفحات: ۲۲۳، ابعاد کاغذ: ۱۸ * ۲۷/۱ سانتیمتر، تعداد سطور: ۳۳،

آغاز: «بسمله، رب أعِنْ وَفَّقْ أُنْعَمْتِ عَلَيَّ قَوْل، سُبَّاسِ خَدَائِ رَا كِه قَادِر بَر كَالسَّتِ قَدِيم وَ تَوَانَا وَن زَوَالسَّت... جَنِين كَوِيد شَيْخ اَدِيْب اَبُو الْفَضْلِ حَبِيْش اِبْن اِبْرَاهِيْم بِن مُحَمَّد التَّفْلِيْسِي كِه جُون اَز تَصْنِيْف كِتَاب بِيَان التَّصْرِيْف بَر دَاخْتَم نَكَاة كَرْدَم بَكْتَبِهَائِ كِه دَر عِلْم اَدَب بِيَارَسِي م كَس سَاخْتِه... جَمَلِه حُرُوف نَسَق دَرِيْن كِتَاب يَاد كَرْدَم وَ نَامَش قَانُون الْأَدَب نِهَادَم زِيْرَا كِه اَيْن كِتَاب دَر اَدَب اَهْل عَجْم رَا اَصْل وَ قَانُون بَزْرَك اسْت».

انجام: «هَفْتَم مَذِيَه شَرِيَه طَهِيَه، هَشْتَم دَمِيَه وَ نُوْع نِهَم دَحِيَه جَلِيَه قَنِيَه. تَم كِتَاب قَانُون الْأَدَب بَعُون اللهُ وَحُسْن تَوْفِيْقَه وَ مَنَّهُ وَ لُطْفَه وَ اِحْسَانَه وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَيَّ التَّمَام».

خط: نستعلیق، دَر اَبْتَدَائِ اَن سَه صَفْحَه فَوَائِد نُوْشْتِه شُدِه بَا يَاد دَاشْتِي دَر تَارِيْخ فَتْح كَمَاخ (۱) دَر ۶ رَبِيْع الْآخِر ۹۲۱ هَجْرِي، عَنَّاوِيْن وَ نَشَانِي هَا بَا رَنَك قَرْمَز، دَارَائِ حَوَاشِي وَ تَعْلِيْقَات، صَحَافِي شُدِه دَر جَلْد عَثْمَانِي، وَ قَف سُلْطَان مَحْمُود بِن مِصْطَفِي.

شماره سی دی: ۳۱۵۳۶

[۳۰] کَشْكُول / شَعْر وَ اَدْبِيَات / فَارْسِي

شماره: ۱۰/۱۰۶۲

مؤلف: متعدد

تاریخ کتابت: ۱۲۰۳ هجری.

ناسخ: محمد بن علی المولوی.

تعداد صفحات: ۸۹، ابعاد کاغذ: ۱۳ * ۲۰/۴ سانتیمتر، تعداد سطور: مختلف. خط: متنوع، در ابتدای آن ۸ برگ فواید و در جای جای نسخه، اوراق خالی دیده می شود، در جلد عثمانی صحافی شده که بر روی آن وقف خلیل حمید وجود دارد.

حاوی فواید و نکات متنوع به همراه اشعار عربی، ترکی و فارسی امثال و حکم و فتاوی و در پایان آن حجج شرعی مخصوص جزیره رودس دیده می شود.

[۳۱] گَلَسْتَان / شَعْر وَ اَدْبِيَات / فَارْسِي

[۳۱] گَلَسْتَان (۲) / شَعْر وَ اَدْبِيَات / فَارْسِي

شماره ۸۷۴

مؤلف: عبدالله بن مشرف الدین سعدی شیرازی (د. ۶۹۰ق).

-
- ۱- (۱) . شهری از توابع ارزنجان و ولایت ارضروم در عهد عثمانی که اکنون تابع ارزنجان است. یاقوت حموی، معجم البلدان، ج ۴، ص ۴۷۹.
- ۲- (۲) . حاجی خلیفه، کشف الظنون، ج ۲، ص ۱۵۰۸.

تعداد صفحات: ۲+۹۴، اندازه: ۱۱ * ۱۹/۵ سانتیمتر، تعداد سطور: ۱۷، خط: نستعلیق، عناوین و نشانی های قطعات، ابیات و حکایت با رنگ قرمز، دارای یادداشت هایی در حواشی، صحافی شده در جلد عثمانی.

آغاز: «منت خدایرا عَزَّوَجَلَّ که طاعتش موجب قربتست و بشکر اندریش مزید نعمت هر نفسی که فرو می رود ممد حیاتست...».

انجام: «کر نیاید بکوش رغبت کسن... میر رسولان پیام باشد بس، یا ناظرا فیه سل الله مرحمه... علی المصنف و استغفر لصاحبه و اطلب لنفسک من خیر ترید به... من بعد ذلک غفراناً لکاتبه، الفاتحه».

شماره سی دی: ۸۳۱۳۳

[۳۲] گلستان / شعر و ادبیات / فارسی

شماره: ۸۷۵

مؤلف: پیشین

تعداد صفحات: ۲+۱۰۸، اندازه: ۱۱ * ۱۸/۳ سانتیمتر، تعداد سطور: ۱۷، خط: نستعلیق، عناوین و سرفصل ها شنگرف، دارای جلد عثمانی که بر روی آن تملک حافظ مصطفی العطار و وقف فراش چهارم حاجی مصطفی افندی به کتابخانه ی سلیمانیه در سال ۱۲۰۲ ق دیده می شود.

آغاز و انجام: برابر

شماره سی دی: ۸۳۱۲۶

[۳۳] لغت عبد الکریم / لغت نامه ها / فارسی و ترکی

شماره: ۳/۱۰۱۴

مؤلف: عبد الکریم افندی.

تاریخ کتابت: ۱۰ جمادی الآخره ۱۰۰۲ هجری.

ضمن صفحات: ۵۱ب-۶۳ب، ابعاد کاغذ: مختلف، تعداد سطور: ۹، خط: نسخ اعراب گذاری شده.

آغاز: «بسمله، عربجه تکریه سبحان درلر... عجم دینلنده بلکه یزدان درلر».

انجام: «اولاین دریسک ای مهرو قمونک استنه عالی استنه عالی... دلوجا نیله جهد ایله که بو قطعه اوله ازبر... ختمه اولدی بو

قطعه بوند تمام... صلوه ور مُحَمَّد و السلام، تَمَّت بعون الله».

[۳۴] لغت نعمه الله

[۳۴] لغت نعمه الله (۱)/ لغت نامه ها/فارسی و ترکی

شماره: ۱۰۱۵/ ترکی فارسی

ص: ۲۴

۱- (۱). نسخه های دیگر آن در کتابخانه های زیر نگه داری می شود: عاشر افندی (۳۸۷)، وهبی افندی (۱۹۸۶)، قیصری راشد افندی (۱۰۳۱)، احمد ثالث قغوشلر (۱۱۹۸)، بغداد کوشکی (۳۸۵)، خزانه الأمانات (۲۰۳۲)، تکه لی أوغلی (۶۸۷، ۶۸۸)، دانشگاه قاهره (۳۴۱۶، ۲۴۲۰، ۳۴۲۲، ۳۴۷۰، ۳۴۶۸، ۳۴۷۵، ۳۴۷۶، ۳۴۷۷، ۳۴۸۷، ۳۴۹۶، ۳۵۰۲، ۳۵۰۳، ۷۶۵۱ و ۷۶۷۷).

مؤلف: نعمه الله بن احمد بن قاضي مبارک الصوفيه وى الرومى نعمت چلبى (د. ۹۶۹ق). (۱)

تاریخ تألیف: ۹۵۶ هجری.

کاتب: مصطفی بن ولی.

تاریخ کتابت: اواخر جمادى الآخره ۹۷۹ هجری.

محل کتابت: اسلامبول، جامع محمود پاشا در محله قابوآغاسی در فی کاربان سرای.

تعداد صفحات: ۲+۲۵۷، ابعاد کاغذ: ۱۴*۲۰/۸ سانتیمتر، تعداد سطور: ۲۳، خط: نسخ، عناوین و نشانی ها با رنگ قرمز، بالای ریشه لغات با رنگ قرمز، خط کشیده شده است، دارای حواشی و تعلیقات فراوان، صحافی شده در جلد عثمانی با مهر وقف سلطان محمود بن مصطفی، امتیاز نسخه: نسخه مقابله شده با خط مؤلف.

آغاز: «بسمله، حمد بی قیاس و شکر سباس آن ملک بی همتایرا... و بعد ناکاه بر خاطر فاطر این بنده بی جاره و بی مایه أعنی نعمه الله بن احمد بن مبارک الرومى را خطور کرد که از کتبهای لغت فارسی لغتها جمع کنم...».

انجام: «...الیاء المضمومه: یشترم قرداشنى دید کلری علتدر... بعضلر بویمل دید کلری یرتجی قوشدر یویه آرزومندیهه مثله یهره مثله، تمّ الكتاب بعون الملك الوهاب».

شماره سی دی: ۳۱۵۳۷

[۳۵] لغت/ لغت نامه ها/ ترکی، عربی، فارسی

شماره: ۸/۸۷۶

مؤلف: حسن عدلی الاشتیبی السنبلی (د. ۱۰۲۶ق). (۲)

در صفحات: ۹۱-۹۹، خط: نستعلیق.

آغاز: «الله و اله ال و حکم ایزدو دوار... و ناب عطا بخش و معین ناصر یاور».

انجام: «هرکه روحش شاد کرداند بحمد... حق کنادش جای در دارالسلام، تمّت».

[۳۶] اللوامع، شرح القصیده المیمیة الخمریه لابن الفارض/ شعر و ادبیات/ فارسی و عربی

[۳۶] اللوامع (۳)، شرح القصیده المیمیة الخمریه لابن الفارض/ شعر و ادبیات/ فارسی و عربی

شماره: ۸۶۸

مؤلف: ابوالبركات نظام الدين نورالدين عبدالرحمن بن احمد بن محمد شيرازي جامي (د. ٨٩٨ق).

تاريخ كتابت: يكشنبه، ٤ جمادى الأولى ٨٧٦ هجرى.

ص: ٢٥

-
- ١- (١). بغدادى، هديه العارفين، ج ٢، ص ٤٧٩.
 - ٢- (٢). بروسه لى، عثمانلى مؤلفلى، ج ١، ص ١١٨.
 - ٣- (٣). حاجى خليفه، كشف الظنون، ج ٢، ص ١٣٣٨.

تعداد صفحات: ۱۱۴، اندازه: ۱۱/۵ * ۱۷/۵ سانتیمتر، تعداد سطور: ۱۲، خط: نسخ زیبا، عناوین قرمز و لاجورد، حواشی صفحات با خطوط آبی رنگ و طلایی آرایش شده، دارای جلد عثمانی با مهر وقف سلطان عثمان بن مصطفی می باشد.

آغاز: «سبحان من هو جمیل لیس بوجهه نقاب الـ النور و لاـ لجمالہ حجاب الـ الظهور، رباعیه: ای کشته نهان زغایت بدائی....عین همه عالمی ز بس یکتائی».

انجام: «...و ان لحظه که شد تمام آورد بدر...تاریخ مه و سال وی از شهر صفر، تمّت و طالبت یا لبته از دادت، تمّ».

شماره سی دی: ۸۳۱۲۵

[۳۷] مر قاه اللغه مرقات اللغات / لغت نامه ها/ فارسی، عربی و ترکی

[۳۷] مر قاه اللغه مرقات اللغات (۱) / لغت نامه ها/ فارسی، عربی و ترکی

شماره: ۱۰۱۳

مؤلف: عبدالله بن یوسف بن محمد بختی الآیدنی الکستلی الحنفی (د. ۱۰۳۸ ق). (۲)

تعداد صفحات: ۱۰۸ برگ، ابعاد کاغذ: ۱۵ * ۲۰/۱ سانتیمتر، تعداد سطور: ۹، آغاز آن ناقص، اوراق پراکنده، خطوط متنوع، عناوین با رنگ قرمز، دارای حواشی، صحافی شده در جلد عثمانی.

آغاز: «...خناجر، خنازیر، خناسیر، خنجر، خندر، خنزیر، خنصر، خنور، خوار، خواصر، خور، خیار، خیتعور، خیر، خبر، خیر، خُبور؛ فصل الدال: دابر، داخر، دار...».

انجام: «فصل الهاء: هابی، هادی، هافی، هالکی، هبی، هبرقی هبریری، هجیری... یمنی: صاغ ال، یومُ قُسی: زیاده اُسی و زیاده دوزلوات، یهودی: یهودی، ییمنی: افق یمن، یحاذی؛ تمت الكتاب بعون الملک الوهاب».

شماره سی دی: ۳۱۵۲۵

[۳۸] مصادر مترجمه ترجمه مصادر عربیه / لغت نامه ها/ عربی و فارسی شماره: ۱۰۰۲

[۳۸] مصادر مترجمه ترجمه مصادر عربیه / لغت نامه ها/ عربی و فارسی (۳) شماره: ۱۰۰۲

ص: ۲۶

۱- (۱). حاجی خلیفه، کشف الظنون، ج ۲، ص ۱۶۵۷. نسخ دیگر این کتاب در کتابخانه های ایاصوفیه (۴۷۶۶)، فاتح (۵۲۶۰)، از میرلی اسماعیل حقی (۱۸۶۳)، خربوط (۲۸۰ و ۵۲۶۱)، رمضان أوغلی (۲۰۶) خدیویه در مصر (۹۵۳۱ و ۱۶۷۵۶) و دانشگاه

کویت (۲۶۴ و ۷۹۵) نگه داری می شود.

۲- (۲). بغدادی، هدیه العارفین، ج ۱، ص ۴۷۵ و بروسه لی، عثمانلی مؤلفلری، ج ۱، ۳۵۸ و کحاله، معجم المؤلفین، ج ۶، ص ۱۶۶.

۳- (۳). نسخه های از آن در کتابخانه های احمد ثالث (۲۷۳۷، ۲۷۷۵ و ۲۷۷۸)، احمد ثالث قغوشلر (۱۱۹۶)، عاشر افندی (۳۸۶)، موزه جلال الدین رومی (۲۹۰۶ و ۳۱۵۸) و رمضان أوغلی (۱۹۸ و ۳۲۸) و حسین جلیبی (۱۱۵۴) موجود است. این کتاب به سال ۱۳۷۳ش به اهتمام تقی بینش، توسط نشر البرز به صورت دو جلد در یک مجلد چاپ و منتشر گردید.

مؤلف: حسین بن احمد بن حسین زوزنی نیشابوری (د. ۴۸۶ق). (۱)

کاتب: فضل الله بن حاجی طورسون بن حاجی بکر بن حاجی شمس الدین السینوبی.

تاریخ کتابت: یکشنبه، ۲۶ شعبان ۸۴۶ هجری.

تعداد صفحات: ۱۰۲ برگ، ابعاد کاغذ: ۱۳/۶ * ۱۸ سانتیمتر، تعداد سطور: مختلف، خط: نسخ اعراب گذاری شده، عناوین و مدخل های لغات با رنگ قرمز، دارای حواشی و صحافی شده در جلد ایرو عثمانی با مهر وقف بزاز الحاج محمد.

آغاز: «بسمله، حمدله، قال القاضی الإمام الأجل السید ابو عبدالله الحسین بن علی بن احمد الزوزنی رحمه الله علیه: هذه مصادر ترجمتها و نَقَحْتها و جردتها عن شواهد الحدیث و الأمثال و الأشعار لیصغر حجمها و یسهل حفظها و صدّرت کل باب منها بمصادر الأفعال الصحیحه ثم أتبعها المصادر المعتله... باب فعل یفعل بفتح العین فی الماضي و ضمها فی الحاضر من السالم ب الثقب: سوارخ کردن. الثقوب: أفروخته شدن آتش و تافتن ستاره و جز ان».

انجام: «... و من الیائی: الیسس والیلبس: خشک شدن و یبیس لغه. تمّت الكتاب».

شماره سی دی: ۳۱۵۳۵

[۳۹] مفاتیح الدراییه فی قواعد اللغه الفارسیه / دستور زبان / فارسی و عربی

شماره: ۴/۸۶۷

مؤلف: احمد ده ده نشاطی الأدرنه وی الرومی (د. ۱۰۸۵ق). (۲)

در صفحات: (۶۶ب/۷۸ب)، تعداد صفحات: ۲+۷۸، اندازه: ۱۴/۴ * ۲۰/۹ سانتیمتر، تعداد سطور: مختلف، خط: نسخ، عناوین و اشکال هندسی و دوائر عروضی با رنگ قرمز، سرفصل های با خط قرمز کشیده شده، دارای حواشی و تعلیقات، صحافی شده در جلد ایرو.

آغاز: «بسمله، سبحان الذی خلص الانسان بالنطق من عالم الجماد و العجماء و حمداً للذی علّمه البیان مع تنزیل القران من ارم ذات العماد... و بعد؛ فلّمّا كانت اسرار الحقّ علت کلماته مصوغه علی السن العارفين باللغه الفارسیه... و سمّيتها بمفاتیح الدراییه و هذه فریده لم تثقب الی الان...».

انجام: «... و قال بعض اهل الحساب: مراتب الاعداد اربعه فقط و هی: احاد و عشرات و مئات و الوف و ان زید العدد علیها یستأنف. تمّت الكتاب بعون الله الملک الوهاب».

شماره سی دی: ۸۳۱۲۴

-
- ١- (١) . بغدادى، هديه العارفين، ج ١، ص ٣١٠ و زرکلى، الأعلام، ج ٢، ص ٢٣٢ و كحاله، معجم المؤلفين، ج ٣، ص ٣٠٩ و سرکيس، معجم المطبوعات العربيه و المعربه، ج ١، صص ٩٨١-٩٨٢.
- ٢- (٢) . بروسه لى، عثمانلى مؤلفرى، ج ٢، ص ٤٤٥.
- ٣- (٣) . حاجى خليفه، كشف الظنون، ج ٢، ص ١٨٦٤.

مؤلف: محمد بن ابوبکر ابراهیم فریدالدین عطار نیشابوری (د. ۶۲۷ق).

تعداد صفحات: ۲+۸۷، اندازه: ۱۳ * ۱۸/۵ سانتیمتر، تعداد سطور: ۱۵، خط: نستعلیق، جلد عثمانی، از نسخه های وقفی فراش چهارم مصطفی افندی به کتابخانه سلیمانیه.

آغاز: «بسمله، افرین جان افرین باک را ... انک جان بخشید و ایمان خاک را».

انجام: «درد و عالم جو یکی دارنده اشیا بود ... هر یکی در ذات خود یکتای لی عتا بود».

شماره سی دی: ۴۶۲۶۰

[۴۱] وصیتنامه / مواعظ / ترکی و فارسی

شماره: ۹/۱۰۲۸

مؤلف: نجم الدین خلیل

در صفحات: (۲۴۱/ب-۲۴۲/آ)، خط: نسخ.

آغاز: «وصیه صاحب دیوان الأدب العبد الجانی العاصی... الخائف یوم یؤخذ بالنواصی الفقیر الحقیق الذلیل نجم الدین خلیل أحسن الله عاقبته مع کافه المسلمین: آنست که جون اجلش در رسد براذران...».

انجام: «... صیانه ان کر حضور دل بیش آرند و سخن نکویند تم».

ص: ۲۸

- افضلی، مهدی. «تحلیلی بر آمار نسخ خطی فارسی موجود در کتابخانه های ترکیه»، آینه میراث: شماره ۴۲، پاییز ۱۳۸۷ش.
- اولکر، معمر [مصاحبه شونده]. «کتابخانه سلیمانیه و آثار خطی فارسی در ترکیه»، مجله آشنا وابسته به ریزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آنکارا: سال اول، شماره ۴، زمستان ۱۳۷۴.
- بارتولد، واسیلی ولادیمیروویچ. تذکره جغرافیای تاریخی ایران، ترجمه ی: حمزه سردادور، تهران: توس، ۱۳۵۸ش.
- بروسه لی، محمد طاهربیک. عثمانلی مؤلفری، استانبول: مطبعه عامره، ۱۹۱۵-۱۹۲۳م.
- بغدادی، إسماعیل باشا. هدیه العارفین فی أسماء المؤلفین و آثار المصنفین من کشف الظنون، بیروت: دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۳ق.
- بهرامی، عبدالله. خاطرات عبدالله بهرامی از آخر سلطنت ناصرالدین شاه تا اول کودتا، تهران: علمی، ۱۳۶۳ش.
- ترکی، محمدالنصر. «مکتبه السلیمانیه للمخطوطات»، الوعی الاسلامی: شماره ۵۵۸، دسامبر و نوامبر ۲۰۱۲م.
- حاجی خلیفه، مصطفی بن عبدالله. کشف الظنون عن أسامی الکتب و الفنون، بیروت: دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۳ق.
- حری، عباس [سروراستار]. دائره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی، تهران: نسخه ی دیجیتالی بر روی پایگاه کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱ش.
- حسن. عزه. «المکتبه السلیمانیه فی استانبول اعظم مجمع لمخطوطات التراث العربی الثقافی»، مجله مجمع اللغه العربیه بدمشق: مجلد ۸۳، جزء ۲.
- حلبی، احمد صالح. «مکتبه السلیمانیه فی اسطنبول خزینة للمخطوطات»، مجله الندوه: شماره ۱۳۸۸، ۲۸/۰۹/۱۴۳۳ق.
- الدغیم، محمود. «المکتبه السلیمانیه و مجموعتها فی استنبول»، صحیفه الحیاه: ۱۱/۹/۱۴۳۱ق.
- ریزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در آنکارا. «کتابخانه های ترکیه در آینه آمار»، پیام کتابخانه: سال چهارم، شماره ۱۴ و ۱۵، پاییز و زمستان ۱۳۷۳ش.
- «کتابخانه های کشور ترکیه»، پیام کتابخانه: سال سوم، شماره ۸، بهار ۱۳۷۲ش، ص ۱۰۳.
- زرکلی، خیرالدین. الأعلام، بیروت: دارالعلم للملایین، بی تا.

سچکین، سویم. « کتابخانه های ترکیه: موانع و تنگناها و پیشنهادها»، پیام بهارستان: شماره ۲۷، شهریور ۱۳۸۲ش.

سرکیس، یوسف ایان. معجم المطبوعات العربیه و المعربه، مصر: مطبعه سرکیس، ۱۳۴۶ق.

شاهین، شامل. المكتبه السلیمانیه فی استانبول: معلم من معالم التراث الاسلامی الخالد، دمشق: دار غارحراء، ۲۰۰۴م.

قاضیها، فاطمه. اسنادی از تاراج کتابخانه سلطنتی، تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۰ش.

کحاله، عمررضا. معجم المؤلفین تراجم مصنفی الکتب العربیه، بیروت: دار احیاء التراث العربی، بی تا.

مرعشی نجفی، سید محمود. « کتابخانه ها و نسخه های خطی کهن و نفیس در ترکیه»، در: نسخه شناسی: پژوهشهایی در

نسخه های خطی در ایران و جهان، قم: صحیفه خرد، ۱۳۹۱ش، ج ۷، ص ۲۸۱.

یلدریم، ممدوح. «مکتبه السلیمانیه: خزینه تراث الأمه»، مجله الحراء: شماره ۲۵، آگوست ۲۰۱۱م.

Aynur, H. TurkIyede Turkce yazma eserlerIn kataloglanmas

.uzerIne bIr deerlendIrme: ۱۹۸۹-۲۰۰۲. Turkluk BIlgIsI Ara-t rmalAr : No.۲۵, ۲۰۰۲, pp. ۳۷۵۲

IcImsoy, A. Oguz. TurkIsh LIbrarIes and LIbrarIanshIp In the [نسخه های خطی ترکیه در ترکیه]
۲۰th Century. In: IsmaIl E. Erunsal et al. Essays In Memory of Hazel E.Heughan.

] .EdInburgh:Hazel E. Heughan EducatIonal Trust, ۲۰۰۷, pp. ۲۰۱۲۲۲

IcImsoy, A. Oguz IsmaIl E. Erunsal. The Legacy of the Ottoman [کتابخانه های ترکیه در قرن ۲۰]
LIbrary In the LIbrarIes of the TurkIsh RepublIc, Istanbul: Marmara UnIversItY,
.Turkey LIbrI: vol. ۵۸, ۲۰۰۸, pp. ۴۷۵۷

[میراث عثمانی در کتابخانه های جمهوری ترکیه]

نمایه کتاب ها و پدیدآوردگان

* کتاب ها:

اسناد حلیه رسول الله علیه الصلاه والسلام: ۱

الاشعار المتنوعه ابیات عربیه و فارسیه: ۲

بوستان بُستان: ۳

بیان بعض الثوابت در معرفه اسطرلاب: ۴

پندنامه، منظومه پند عطار: ۵

تبیان نافع در ترجمه برهان قاطع: ۲۴

التحفه السنیه إلى حضره الحسینیه: ۶

تحفه الشاهدی: ۷

ترجمه صد کلمه امام علی بن ابی طالب: ۸

جداول أسماء الکواکب: ۹

الجداول المختلفه من الهیئه: ۱۰

دیوان جامی: ۱۱

دیوان حافظ: ۱۲، ۱۳

رساله السائر الحائر الی السائر الواحد الماجد ترجمه رساله الهائم الخائف من لومه اللائم: ۱۴

رساله النکته الغراء فی التوحید: ۱۵

رساله خصلت نکوهیده: ۱۶

رساله درّ اسناد حلیه رسول الله شریفه: ۱۷

رساله فی بیان الاقطاب: ۱۸

رساله فى تأويلات الأحاديث المشكله: ١٩

رساله فى تعريف الكلمه الاعجميه و تفصيل اقسامه: ٢٠

سندباد نامه: ٢١

شرح بحر الغرائب لغه حلیمى: ٢٢

شرح تسهيل الزيج لألوغ بيك: ٢٣

فتوحات الألهى: ٢٧

الفوائد الخواجه: ٢٨

قانون الأدب فى ضبط كلمات العرب: ٢٩

ص: ٣١

كشكول: ٣٠

گلستان: ٣١، ٣٢

لغت عبد الكريم فارسی، ترکی: ٣٣

لغت نعمه الله فارسی، ترکی: ٣٤

لغت ترکی، عربی، فارسی: ٣٥

اللوامع، شرح القصيده الميميه الخمریه لابن الفارض: ٣٦

مرقاہ اللغہ مرقات اللغات: ٣٧

مصادر مترجمه ترجمه مصادر عربيہ: ٣٨

مفاتيح الدرايه في قواعد اللغه الفارسيه: ٣٩

منطق الطير: ٤٠

نوال الفضلاء لسان العجم: المعروف بفرهنگ شعوری: ٢٥، ٢٦.

وصيتنامه: ٤١

ص: ٣٢

پدید آورندگان:

ابن کمال پاشا، احمد بن سلیمان: ۲۰

ابوالبرکات جامی، نظام الدین نورالدین عبدالرحمن بن احمد: ۱۱، ۳۶

ابوالفتح الصوفی المصری، محمد بن احمد: ۲۳

ابوالکمال العینتابی الاستانبولی، احمد عاصم بن جنابی: ۲۴

الاشتیبی السنبلی، حسن عدلی: ۳۵

أفندی، عبدالکریم: ۳۳

الاماسی الدشیشی الحنفی، محمد بن مصطفی بن لطف الله: ۶

الآیدنی الکستلی الحنفی، عبدالله بن یوسف بن محمد بختی: ۳۷

بدیع الزمان تفلیمی، حبیب بن ابراهیم بن محمد: ۲۹

حافظ شیرازی، محمد حافظ بن بهاء الدین محمد شمس الدین: ۱۲، ۱۳

الحلبی الشعوری، حسن بن عبدالله: ۲۵، ۲۶

الحلبی الکرمانی البلخی، شاه نعمه الله ولی بن میر عبدالله شاه: ۱۸

الحلیمی، لطف الله بن یوسف: ۲۲

خلیل، نجم الدین: ۴۱

الدقائقی المروزی، محمد بن علی بن محمد: ۲۱

ده ده الشاهدی، ابراهیم: ۷

ده ده نشاطی الادرنه وی الرومی، احمد: ۳۹

رشیدالدین وطواط، محمد بن عبدالرحمن العدوی: ۸

زوزنی نیشابوری، حسین بن احمد: ۳۸

سعدى شيرازى، عبدالله بن مشرف الدين بن مصلح الدين: ٣، ٣١، ٣٢

السماوى، عبدالله الألاهى: ٢٧

الصوفيه وى الرومى چلبى، نعمه الله بن احمد بن قاضى مبارك: ٣٤

فخرالدين رازى، محمد بن عمر: ٢، ١٩

فريدالدين عطار نيشابورى، محمد بن ابوبكر ابراهيم: ٥، ٤٠

نجم الدين الكبرى، احمد بن عمر بن محمد الرازى: ١٤

يوسف الماخزى (الباخرزى): ١، ١٧

ص: ٣٣

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

